

FORMULARZ ZGŁASZANIA UWAG

Założenia drugiego konkursu w ramach FERS dotyczącego zwiększenia dostępności uczelni dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami – Uczelnie coraz bardziej dostępne

Działanie 03.01 Dostępność szkolnictwa wyższego

Priorytet III Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami

Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

1. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Politechnika Białostocka
--------------------------	---------------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	13	Zapis „Ścieżka ta przeznaczona jest dla uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z	Na części Uczelni jednostki organizacyjne zajmujące się dostępnością i wsparciem edukacyjnym powstały jako rezultat projektu Uczelnia Dostępna. W części uczelni od wielu lat funkcjonują Pełnomocnicy ds. ON, jednak np. na

		<p>niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD).”</p> <p>Uwaga: Zmniejszenie warunku liczby lat działania jednostki odpowiedzialnej za wsparcie OzN, dostępność.</p>	<p>Politechnice Białostockiej w regulaminie organizacyjnym "Samodzielne stanowisko ds. osób niepełnosprawnych" zostało uwzględnione dopiero w 2019 r., a Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami dopiero w 2020 r.</p> <p>Część uczelni realizujących konkurs Uczelnia Dostępna na poziomie MIDI może zostać wykluczona przez ten zapis do ubiegania się o środki przez kilka lat/. Brak możliwości skorzystania ze środków z projektu może ograniczyć dostępność tych uczelni.</p>
2.	13	<p>Zapis: „Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym”</p> <p>Uwaga: zniesienie warunku zatrudniania osób z m.in. trzyletnim doświadczeniem</p>	<p>Pozyskanie i utrzymanie zatrudnienia osób do jednostek zajmującym się wsparciem edukacyjnym/ dostępnością było realizowane w części uczelni ze środków z projektu Uczelnia Dostępna.</p> <p>Na części uczelni projekty zakończyły się, a część osób zatrudnionych w ramach projektu mogło odejść z uczelni.</p>

			Ponadto z uwagi na poziom wynagrodzeń na uczelniach publicznych osoby z doświadczeniem rezygnowały z pracy, przechodząc do innych instytucji, firm szkoleniowych.
3	14	<p>Zapis „Ścieżka ta przeznaczona jest dla uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt”</p> <p>Uwagi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jakie formy wsparcia będą uznawane i jak należy je udokumentować? 2. Skąd wynika zapis o 200 osobach ze szczególnymi potrzebami? <p>Jak mamy wykazywać osoby ze szczególnymi potrzebami? Do tej pory w sprawozdaniach były wykazywane osoby niepełnosprawne (z orzeczeniami).</p>	<p>Odnosnie uwagi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na Politechnice Białostockiej wsparcie obejmuje m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a. Stypendium dla studentów niepełnosprawnych – warunkiem jego otrzymania jest posiadanie orzeczenia i złożenie wniosku b. Zwiększenie stypendium w Szkole Doktorskiej ze względu na niepełnosprawność – warunkiem jego uzyskanie jest posiadanie orzeczenia i złożenie wniosku c. Pomoc w dostosowaniu procesu rekrutacji/ kształcenia/ prowadzenia badań naukowych – warunkiem jest

		<p>Pozostawienie takich zapisów może wyłączyć z konkursu uczelnie biorące udział w Uczelni Dostępnej na poziomie MIDI.</p> <p>Jako uczelnia realizująca projekt PB Dostępna, poziom MIDI, jesteśmy wykluczeni ze ścieżek: START i ROZWÓJ, a z uwagi na wskazane zapisy możemy być wykluczeni z pozostałych poziomów: ZAAWANOSWANI i LIDERZY.</p> <p>Taka sytuacja może dotyczyć również innych uczelni.</p>	<p>przedstawienie do wglądu orzeczenia lub dokumentacji medycznej oraz złożenie wniosku.</p> <p>d. Pomoc psychologa oraz psychologicznego konsultanta procesu studiowania – z takiej formy wsparcia może skorzystać każdy członek naszej społeczności, zgłaszając się na dyżur.</p> <p>Występując o stypendia, czy o wsparcie dostosowaniu procesu kształcenia składany jest wniosek – możemy udokumentować udzielenie takiego wsparcia.</p> <p>Cześć osób z niepełnosprawnościami uzyskuje wsparcie dzięki pomocy Opiekunów Osób z Niepełnosprawnościami działającymi na wydziałach i innych jednostkach. Opiekunowie nie prowadzą rejestru takich osób.</p>
--	--	---	--

Psychologowie udzielając wsparcia prowadzą karty konsultacji, jednak nie zapisują tam danych pozwalających na wskazanie osoby korzystającej ze wsparcia.

2.

- a. Z uwagę na specyfikę studiów technicznych, na większości kierunków mamy wymóg przedstawienia przez kandydatów zaświadczenia z medycyny pracy o braku przeciwwskazań do studiowania na danym kierunku. Mimo spadku ogólnej liczby studentów od kilku lat w naszej Uczelni wzrasta liczba studentów niepełnosprawnych, posiadających orzeczenia.

Stan na 31.12.	Liczba studentów	Liczba studentów z orzeczeniami
2019	7259	89
2020	6911	94

			2021	6976	100
			2022	6863	109
			<p>b. Czy możliwe będzie wykazanie również pracowników będącymi osobami niepełnosprawnymi/ z niepełnosprawnościami?</p> <p>c. Czy możliwe będzie wykazanie słuchaczy studiów podyplomowych będących osobami z niepełnosprawnością (osoby takie są objęte wsparciem na naszej Uczelni)?</p> <p>d. Chciałbym zwrócić uwagę, że uczelnie gromadzą i sprawozdają dane dotyczące osób niepełnosprawnych. W jaki sposób weryfikowane będą dane dotyczące osób ze szczególnymi potrzebami?</p>		

Stanowisko NCBR	<p>Ad. 1 i 3: Uwagi zostają przyjęte w całości. Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”.</p> <p>Ad. 2: Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.</p>
-----------------	--

2. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Krakowie
-------------------	---

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	14	<p>W obecnym brzmieniu obligatoryjne działania związane z realizacją projektu muszą dotyczyć realizacji siedmiu obszarów, „tj.: 1. dostępności architektonicznej, 2. cyfrowej, 3. informacyjno-komunikacyjnej, 4. rekrutacji, 5. procesu kształcenia, 6. prowadzenia badań naukowych oraz 7. procedur i procesów na rzecz dostępności”. Proponujemy usunąć punkt 6 „prowadzenia badań naukowych”. Zatem po zmodyfikowaniu zapis będzie miał brzmienie „W tej ścieżce wymagana jest realizacja</p>	<p>W naszej opinii obligatoryjny punkt dotyczący badań naukowych jest formą dyskryminacji uczelni, które z powodzeniem realizują projekty „uczelnia dostępna”, nie posiadając profilu ogólnoakademickiego tj. prowadzących studia jedynie o profilu praktycznym, które swoje wysiłki koncentrują na udziale praktyków oraz działaniach związanych z transferem wiedzy do sektora przedsiębiorstw. Uczelnie takie (np. PWSZty czy niepubliczne uczelnie zawodowe) byłyby na</p>

		<p>zadań w pierwszych sześciu z dziewięciu obszarów dostępności, obowiązujących w konkursie „Uczelnie coraz bardziej dostępne” tj.:</p> <p>1. dostępności architektonicznej, 2. cyfrowej, 3. informacyjno-komunikacyjnej, 4. rekrutacji, 5. procesu kształcenia, 6. procedur i procesów na rzecz dostępności.</p>	<p>wejściu dyskryminowane, bo chociaż ich pracownicy prowadzą działalność naukową, to zazwyczaj ma ona znamiona aplikacyjne.</p> <p>Od uczelni zawodowych ustawodawca wymaga, aby swoją działalność koncentrowały przede wszystkim na praktycznym wymiarze współpracy z biznesem. Obecnie proponowany zapis w naszym odczuciu ma charakter dyskryminacyjny, gdyż po pierwsze jednoznacznie określa typ działania, które musi być realizowane w projekcie, a nie jest spójne z wymaganiami ustawowymi dla uczelni zawodowych (o profilu praktycznym), a po drugie konfrontuje mniejsze jednostki z dużymi uczelniami publicznymi, co samo w sobie powoduje dysproporcje w potencjale. Warto również zaznaczyć, że zawodowe uczelnie niepubliczne obecnie nie otrzymują żadnego systemowego wsparcia finansowego, które pozwalałoby na zniwelowanie dysproporcji w finansowaniu badań naukowych między podmiotami prywatnymi a</p>
--	--	---	--

			<p>publicznymi. Uczenie niepubliczne finansują prowadzone przez siebie aktywności jedynie z funduszy własnych.</p> <p>Uważamy zatem za zasadne usunięcie punktu mówiącego o obligatoryjności prowadzenia badań naukowych w ramach potencjalnego projektu „Uczelnia coraz bardziej dostępna”.</p>
Stanowisko NCBR	Przewiduje się zniesienie obligatoryjności tego obszaru w przypadku Zaawansowanych. Ewentualnie poszerzenie znaczenia tego obszaru o praktyczny wymiar współpracy z biznesem.		

3. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie
-------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	13-14	W dokumencie „Opis ścieżek” znajdują się następujące zapisy, które generują trudności w aplikowaniu w konkursie:	Zapisy konkursu „DOS mały” przeznaczone są dla uczelni, które nie realizowały projektów w ramach konkursów Uczelnia Dostępna oraz które realizowały projekt <u>jedynie</u> w ramach ścieżki MINI.

	<p>Ścieżka ta przeznaczona jest dla:</p> <p>[...]</p> <ul style="list-style-type: none">· uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka (proponujemy 3 lata) organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz (warunek kolidujący z naszą propozycją powyżej). Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym, [...]· uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze	<p>Natomiast wskazane obok zapisy dla konkursu DOS duży dopuszczają do realizacji uczelnie, które realizowały ścieżkę MIDI lub MAXI. Niestety wyłączają one z możliwości aplikowania w konkursie uczelnie, które realizowały ścieżkę MINI+MIDI. Taka rozłączność zapisów powoduje, że uczelnie takie jak nasza, czyli realizujące ścieżkę MINI+MIDI (ok. 3 lata istnienia BON i ok. 50 osób objętych udokumentowanym wsparciem) nie będą mogły aplikować w żadnym konkursie DOS z programu FERS. Proponujemy obniżenie kryteriów poprzez zmianę zacytowanego w kolumnie obok zapisu lub wdrożenie innych kryteriów dla uczelni realizujących ścieżki MINI+MIDI.</p> <p>Będziemy również zobowiązani za kontakt lub wskazanie wytycznych do aplikowania przez uczelnie takie jak nasza, gdyż możliwość aplikowania w konkursie DOS mały ma miejsce w okresie październik 2023 - styczeń 2024, a DOS</p>
--	---	--

		<p>szczególnymi potrzebami w roku akademickim (proponujemy 50 osób), poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt,</p>	<p>duży grudzień 2023 - marzec 2024. Nieznajomość kryteriów aplikowania dla uczelni realizujących ścieżkę MINI+MIDI może spowodować, że uczelnia nie będzie mogła aplikować w konkursie DOS mały, gdyż realizowała również ścieżkę MIDI, i ominie ten termin czekając na DOS duży, a jeśli te warunki nie zostaną zmienione, to nie będzie mogła również aplikować w tym konkursie, a na przygotowanie wniosku w konkursie DOS mały będzie już bardzo mało czasu.</p>
<p>Stanowisko NCBR</p>		<p>Uwagi zostają przyjęte w całości. Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane..</p>	

4. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Politechnika Częstochowska
-------------------	----------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	6-7	<p><u>KONKURS I</u></p> <p>b) Ścieżka ROZWÓJ jest przeznaczona dla uczelni, które nie realizowały projektów w ramach konkursów Uczelnia Dostępna oraz uczelni, które realizowały projekt jedynie w ramach ścieżki MINI/</p> <p><u>Proponowany zapis:</u></p> <p>b) Ścieżka ROZWÓJ jest przeznaczona dla uczelni, które nie realizowały projektów w ramach konkursów Uczelnia Dostępna oraz uczelni, które realizowały projekt jedynie w ramach ścieżki MINI lub MINI plus MIDI</p>	<p>Politechnika Częstochowska w najbliższych miesiącach zamyka swój projekt w ramach konkursu Uczelnia Dostępna pn. „Politechnika Częstochowska uczelnią dostępną” o numerze POWR.03.05.00-00-A037, w ramach którego realizowaliśmy 2 ścieżki: najpierw MINI, a później MIDI, która zapewniła uczelni osiągnięcie dostępności na poziomie średniozaawansowanym poprzez m.in. utworzenie BON w 2021 roku, zatrudnienie osoby z niepełnosprawnością na stanowisko Referenta ds. Osób z Niepełnosprawnościami do BON, dostosowanie budynku głównego PCz do potrzeb osób niepełnosprawnych (wybudowanie windy, dostosowanie toalety), podniesienie kompetencji</p>
2.	12-14	<u>KONKURS II</u>	

		<p>Charakterystyka ścieżki „Zaawansowani w dostępności” zawiera zapis: „Ścieżka ta przeznaczona jest dla (...)</p> <ul style="list-style-type: none"> · uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). <p>oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> · uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt 	<p>dydaktycznych, zarządczych oraz w zakresie edukacji włączającej kadry PCz, czy wdrożenie informatycznego systemu bibliotecznego dostosowanego do potrzeb OzN.</p> <p>Po ukazaniu się założeń drugiego konkursu w ramach FERS dotyczącego zwiększenia dostępności uczelni na konsultacje społeczne okazało się, że nasza uczelnia prawdopodobnie nie wpisuje się w żadną z 4 planowanych w najbliższych 2 konkursach ścieżek, ze względu na to, że w ramach I konkursu ogranicza nas to, że nie realizowaliśmy jedynie ścieżki MINI, a MINI plus MIDI, natomiast w konkursie II ograniczeniem jest zbyt krótki czas funkcjonowania u nas BON (2 lata) oraz udzielenie wsparcia zbyt małej liczbie studentów w poprzednim roku akademickim (poniżej 100).</p>
--	--	---	--

Stanowisko NCBR	<p>Na tym etapie nie ma możliwości wprowadzania zmian do założeń w konkursie nr 1, tj. „Dostępność podmiotów szkolnictwa wyższego”.</p> <p>Niemniej jednak przewidujemy zminimalizowanie wymagań „na wejściu” lub ich zniesienie a wprowadzić wymagania „na wyjściu”.</p>
-----------------	---

5. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
--------------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	Cały dokument	Dokument niezgodny z Art. 24 ust. 5 Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych	Zgodnie z brzmieniem Art./ 24 ust. 5 Konwencji 5, to Państwo powinno zapewnić i zagwarantować takie działania aby nauka na poziomie szkolnictwa wyższego była dostępna dla osób z niepełnosprawnościami. Pomimo powołań na konwencję brak jest w przedstawionych modelach mechanizmów gwarantujących minimalne

			<p>wymagania (szczegółowe i weryfikowalne), jakie musi spełnić Wnioskodawca na wyjściu z projektu. Powinno to spowodować porównywalność warunków dostępności pomiędzy uczelniami.</p> <p>Dokument w obecnym kształcie, mimo iż wielokrotnie odwołuje się do Konwencji, nie zawiera żadnych szczegółowych wytycznych i mechanizmów zapewnienia zagwarantowania dostępności w Uczelniach.</p>
2	Cały dokument	Niezgodność z duchem Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych i funduszu strukturalnych UE	<p>Co do zasady środki z funduszy strukturalnych w tym EFS+ powinny służyć wyrównywaniu różnic, w tym w szczególności działania w ramach priorytetu 03.01 FERS ma na celu wyrównywanie dostępu OzN do szkolnictwa wyższego.</p> <p>Przedstawiony dokument nie tylko ogranicza dostęp wielu uczelni do projektu, ale też premiuje tylko kilka dużych ośrodków, co zaprzecza idei dostępności dla wszystkich. Brak też jest</p>

			wyraźnego rozróżnienia poszczególnych modeli (osiąganych poziomów wsparcia i dostępności).
3	Cały dokument	Pojęcia	Nieprecyzyjność pojęć, w szczególności takich jak procedura, trwałość, społeczność akademicka. Ponadto bardzo istotne jest by już na tym etapie dookreślić grupę docelową/odbiorców projektu, jak by na etapie przygotowania wniosku zaplanować właściwie działania.
4	Kryteria wejścia do projektu str.13	Minimalna liczba 200 OzN wpieranych w roku poprzednim jest nieuzasadnionym dyskryminującym kryterium, niezgodna z celem szczegółowy EFS+.CP4.F	Zgodnie z celem EFS+.CP4.F – „Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego ...” konkurs powinien prowadzić do wyrównywania dostępu do szkolnictwa wyższego dla OzN. Wprowadzenie bardzo wysokiego progu wejścia jako minimalne, może prowadzić do rezygnacji uczelni średnich i mniejszych z przystępowania do konkursu, a co za tym idzie do powiększania różnic. Ponadto w dokumencie nie zostało dookreślone co oznacza potwierdzone wsparcie, oraz jak je udokumentować. Uczelnie, które wprowadziły dobrze funkcjonujące wsparcie (np. do

			<p>regulaminu studiów czy organizacyjnego) nie mają dokumentacji bo system działa automatycznie. Powoduje to „karanie” tych, którzy dobrze sobie poradzili i znaleźli rozwiązania nie wymagające stałej interwencji. Z drugiej strony wiele rozwiązań ma charakter techniczny (korzystanie z windy, podjazdu czy pętli indukcyjnej) i nie jest odnotowywane w sposób papierowy.</p>
5	Str. 14	Wymogi niedostosowane do pomiotów szkolnictwa wyższego, w szczególności w zakresie wymogu prowadzenia działań w zakresie dostępności badań naukowych.	<p>W ścieżce wymagana jest realizacja zadań w pierwszych siedmiu z dziewięciu obszarów dostępności, obowiązujących w konkursie „Uczelnie coraz bardziej dostępne” tj.: 1. dostępności architektonicznej, 2. cyfrowej, 3. informacyjno-komunikacyjnej, 4. rekrutacji, 5. procesu kształcenia, 6. prowadzenia badań naukowych oraz 7. procedur i procesów na rzecz dostępności. Czy to oznacza, że pozostałe 2 są również możliwe, ale nie obligatoryjne? Czy na etapie planowania działań, będzie możliwe mieszanie tych obszarów ze sobą (np. jedno</p>

			<p>działanie w postaci remontu i wyposażenia w sprzęt IT nowej sali czyli dostępność architektoniczna i cyfrowa).</p> <p>Wymogi określone w dokumencie nie uwzględniają potrzeb szkół nieakademickich, które nie prowadzą badań naukowych.</p> <p>Zapisy w obecnym kształcie wykluczają szkoły wyższe, dawne PWSZ, które z zasady nie prowadzą badań – a mimo wszystko z ich usług edukacyjnych z sukcesami korzystają tysiące osób z niepełnosprawnościami. Proponowane zapisy dyskryminują uczelnie i studiujących w nich studentów i studentki.</p>
6	Str. 2	Czy dokument stanowi oficjalne stanowisko komisji KRASP i/lub uczelni desygnujących ekspertów?	<p>W dokumencie znajdują się budzące poważne wątpliwości zapisy, w szczególności zapisy dyskryminujące istotną część uczelni z dostępu do środków. Z treści dokumentu wynika, że jest on przygotowany przez ekspertów komisji przy KRASP. Czy jest to oficjalne stanowisko skonsultowane z KRASP i jest poparte</p>

			odpowiednią uchwałą? Z dokumentów stanowiących przedmiot obrad w ostatnich miesiącach brak śladu przyjęcia czy chociażby dyskusowania stanowiska w tym obszarze.
7	Str.13	Czy w uczelni od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością lub wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD)? Czy jednostka ta zatrudnia więcej niż jednego pracownika i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz? Czy istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni? Czy przynajmniej 50% pracowników tej jednostki posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym?	W naszej ocenie zapis ze zbyt zawyżonym dostępem. Biorąc pod uwagę, że wiele jednostek organizacyjnych typu BON/DON tworzono w trakcie realizacji obecnie realizowanych projektów Midi, to nie ma możliwości spełnienia tego kryterium. Również zapisy narzucające sposób zatrudniania są zbyt szczegółowe.
8	Str.13	Karta oceny na WYJŚCIU w ścieżce „Zaawansowani w dostępności”	Istnieje konieczność doprecyzowania, co jest rozumiane przez „trwałe rozwiązania”? Czy mają to

		Czy uczelnia wypracowała trwałe rozwiązania pozwalające na zapewnianie dostępności? Proszę krótko je opisać. Czy wypracowane w uczelni działania mają charakter modelowy, trwałe?	być procedury, elementy infrastruktury, zmiany organizacyjne?
9	Uwaga ogólna		Brak ciągłości i porównywalności działań w ramach programu mały i duży DOS. Już uruchomiony program może być dobrym punktem startu do tworzenia założeń tego programu.
Stanowisko NCBR		<p>Ad. 1, 2, 4, 5, 7: Przewidujemy wprowadzenie wymagań „na wyjściu”, niwelując wymagania „na wejściu”.</p> <p>Ad. 3: Pojęcia zastosowane w dokumencie zostaną doprecyzowane.</p> <p>Ad. 6: Jedną z Ekspertek biorących udział w pracach nad założeniami naboru dla uczelni zaawansowanych w obszarze dostępności była faktycznie przedstawicielka Komisji ds. Wyrównywania Szans Edukacyjnych przy KRASP. Opracowywany dokument jest jednak przygotowywany na zlecenie NCBR a nie KRASP, stąd nie jest wymagana uchwała KRASP. Założenia naboru są konsultowane i opiniowane również przez Radę Dostępności, która ma swoich przedstawicieli w Komitecie Monitorującym FERS.</p> <p>Ad. 8: Przewiduje się wypracowanie konkretnych wymagań „na wyjściu” dla wszystkich uczelni mogących aplikować w naborze.</p> <p>Ad. 9: Opinia przyjęta do wiadomości.</p>	

6. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
-------------------	------------------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	13	<p>Ścieżka ta przeznaczona jest dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie 	<p>Uczelni, które wspierają ponad 200 osób rocznie, jest relatywnie mało. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu jest zdania, iż w konkursie powinny brać udział wszystkie uczelnie, które realizowały modele Midi i Maxi. W tym wariantcie uczelnie, które realizowały ze ścieżek Mini + Midi nie spełniają warunku 5 lat doświadczenia BON-u. Duży DOS jest skierowany także dla nich.</p>

		<p>doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym, oraz</p> <ul style="list-style-type: none">• uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt, (...)"	
Stanowisko NCBR		Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane..	

7. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych
--------------------------	---

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	Zał. Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” , str. 14.	<p>Ścieżka „Zaawansowani w dostępności” jest przeznaczona dla uczelni (w tym Krakowskiej Akademii im. AFM), które korzystają już z funduszy konkursu „Uczelnia dostępna” (projekt w ramach ścieżki MIDI), realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (POWER) i chcą profesjonalizować swoje działania lub zainicjować aktywności w wymaganych w obecnym konkursie (FERS) obszarach dostępności.</p> <p>W karcie oceny stanu wejściowego dot. ścieżki „Zaawansowani w dostępności”, zapis w brzmieniu: „<i>Uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym</i></p>	<p>Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego realizowała projekt w ramach ścieżki MIDI w konkursie pn. „<i>Uczelnia dostępna</i>”, w programie POWER i chce profesjonalizować swoje działania w poszczególnych obszarach dostępności.</p> <p>W roku akademickim 2022/2023 liczba studentów w Krakowskiej Akademii im. AFM nie przekroczyła 7 000 studentów, w tym niespełna 90 studentów legitymowało się aktualnym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub dokumentem równoważnym (liczba w trakcie roku akademickiego była niestała). Tym samym (ponad 1% spośród społeczności akademickiej</p>

	<p><i>wsparcie przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt”, uniemożliwia wzięcie udziału w obecnym konkursie, co przełoży się na niemożność profesjonalizowana obecnych działań na rzecz dostępności (z wykluczeniem osiągnięcia wyższego poziomu w zwiększaniu dostępności).</i></p> <p>Proponowany zapis: „Uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem co najmniej 90 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt”.</p>	<p>Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego to osoby ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Wobec powyższego wymóg udokumentowania wsparcia przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami wyklucza możliwość ubiegania się o dofinansowanie w ścieżce pn. <i>Zaawansowani w dostępności</i>” przez Krakowską Akademię im. AFM.</p>
<p>Stanowisko NCBR</p>	<p>Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”.</p>	

8. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Politechnika Lubelska
-------------------	-----------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	Str.13	<p>Uwaga dotyczy poniższego kryterium w opisie ścieżki „Zaawansowani w dostępności” cyt.:</p> <p><i>Ścieżka ta przeznaczona jest dla:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie</i> 	<p>Wszystkie uczelnie, które brały udział w poprzednich naborach w ramach konkursu „Uczelnia dostępna”, i które posiadały jedynie stanowisko pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnością, a nie miały w swoich strukturach np. BONu, nie są w stanie spełnić kryterium 5 lat. W tym punkcie wykluczone są też uczelnie, które w ramach poprzedniego projektu nie utworzyły np. BONu (bo analiza potrzeb pokazała, że nie było to działanie konieczne jak również nie był to warunek obligatoryjny w konkursie).</p>

		<p><i>doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym”</i></p> <p>Ten warunek dla niektórych uczelni jest nie do spełnienia.</p>	<p>Na Politechnice Lubelskiej (PL) od 2011 r. działa Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnością. Efektem projektu „Uczelnia dostępna - program rozwoju Politechniki Lubelskiej” w ramach naboru POWR.03.05.00-IP.08-00-DOS/20 (Uczelnia Dostępna II) było powołanie w 2021r. <i>Zespołu ds. opracowania i wdrożenia modelu uczelni dostępnej wraz z wyznaczonym koordynatorem ds. dostępności.</i> Zespół ten funkcjonuje nadal, ale nie tworzy wspólnej jednostki z Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnością. W związku z tym PL nie spełnia warunków działania jednostki co najmniej 5 lat i zatrudnienia w jednostce więcej niż jednej osoby.</p> <p>Prosimy o złagodzenie tych zapisów, tak aby uczelnie, które nie utworzyły do tej pory BONu – mogły wziąć udział w konkursie i jeszcze bardziej rozwijać dostępność dla osób ze specjalnymi potrzebami.</p>
--	--	--	---

2	Str.14	<p>Uwaga dotyczy poniższego kryterium w opisie ścieżki „Zaawansowani w dostępności” cyt.:</p> <p><i>Ścieżka ta przeznaczona jest dla:</i></p> <p><i>- uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.</i></p> <p>Ten warunek dla niektórych uczelni jest nie do spełnienia</p>	<p>Na Politechnice Lubelskiej studiuje ok. 80 osób z niepełnosprawnościami – nie będziemy w stanie spełnić tego kryterium w przyjętym wymiarze osobowym. Spraw zgłaszanych do pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnością lub pełnomocnika ds. równości jest jeszcze mniej, ze względu na zwiększoną dostępność komunikacyjną, cyfrową i architektoniczną na uczelni, dzięki realizacji poprzedniego projektu „Uczelnia Dostępna II”.</p> <p>Uczelnie techniczne mają mniejszy odsetek osób z niepełnosprawnością, ponieważ od kandydatów na studia są wymagane badania lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do studiowania na wybranym kierunku, a w przypadku niektórych kierunków – orzeczenie lekarskie.</p> <p>Prosimy o modyfikację tego zapisu lub rezygnację z niego. Prawdopodobnie jest on wykluczający dla wielu uczelni.</p>
----------	---------------	---	---

Stanowisko NCBR	Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.
--------------------	---

9. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Uniwersytet Medyczny w Łodzi
-------------------	------------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	14	Udokumentowane wsparcie przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami.	Należy sprecyzować co oznacza wsparcie i w jaki konkretny sposób miałyby być udokumentowane? Co z ochroną danych? Formą wsparcia są również stypendia specjalne dla OzN, konsultacje psychologiczne dla studentów. Czy te wszystkie działania zaliczają się do szeroko rozumianego wsparcia?

			<p>Nie każda OzN lub o specjalnych potrzebach zgłasza się na uczelni po wsparcie co również utrudni wskazanie żądanej liczby osób.</p>
2	14	<p>Osoba kierująca projektem powinna posiadać 3 letnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek).</p>	<p>Doświadczenie w obszarze dostępności wynika nie tylko z pracy w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni. Przykładem jest osoba, która nie jest zatrudniona w jednostce zajmującej się dostępnością, ale w pierwszej edycji konkursu Uczelnia dostępna była Kierownikiem Projektu. Zdecydowanie posiada doświadczenie wynikające z kilkuletniego monitorowania zadań w projekcie w obszarze dostępności. Jego dalsze kierownictwo jest również istotne z uwagi na kontynuację niektórych zadań w kolejnej edycji konkursu.</p>
3	18	<p>W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jeden pracownik i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz.</p>	<p>Należy doprecyzować informacje na temat formy zatrudnienia i wymiaru etatu. Czy np. osoba zatrudniona na ¼ etatu liczy się jako kolejna zatrudniona osoba? Czy osoba posiadająca funkcję koordynatora dostępności, ale w strukturze zatrudniona w innej jednostce i jednocześnie na</p>

			innym stanowisku może być wliczana jako kolejny pracownik?
4		Opracowanie i prowadzenie szkoleń	Należy doprecyzować jaka jest dopuszczalna formuła szkoleń. Czy szkolenia w formie e-learningu będą akceptowane? Materiał szkoleniowy w takiej formie mógłby być dowolną ilość razy wykorzystywany przez pracowników uczelni. Dodatkowym argumentem może być doświadczenie z innych projektów, że trudno jest zmotywować pracowników do wielogodzinnych szkoleń. Formuła e-learningu pozwoliłaby im przyswajać materiał w dogodnym dla nich czasie.
5			Potrzebna szczegółowa informacja, kto może być objęty wsparciem w projekcie. Czy będzie to szeroko rozumiana społeczność akademicka? Czy konsultacje psychologiczne mogą wpisywać się w formę wsparcia dla całej społeczności uczelni (studenci, doktoranci, pracownicy dydaktyczni i administracyjni).

Stanowisko NCBR	<p>Ad. 1, 2 i 3: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane..</p> <p>Ad. 4 i 5: Te elementy zostaną doprecyzowane w regulaminie naboru. Co do zasady formuła szkoleń jest dowolna – byle była skuteczna. Rozwiązanie z e-learningiem jest jak najbardziej możliwe do zastosowania. Jeśli chodzi grupę docelową, to w Szczegółowym Opisie Priorytetów została ona określona bardzo szeroko: osoby fizyczne, studenci, uczelnie i inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, pracownicy uczelni i innych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, doktoranci, osoby z niepełnosprawnościami. Niemniej jednak wsparcie bezpośrednio trafi do uczelni jako takiej, by budować jej potencjał w zakresie dostępności, w tym także do kadry akademickiej, która ten potencjał stanowi. Wsparcie skierowane do studentów, doktorantów czy osób korzystających z oferty uczelni (np. szkolenia) powinno mieć zaś charakter o charakterze pośrednim, ewentualnie pilotażowym.</p>
--------------------	--

10. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Akademia WSB
--------------------------	---------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	13	Uwagi dotyczą kryteriów - dla kogo przeznaczona jest ścieżka „Zaawansowani w dostępności”:	

		<p>Zapis do zmiany zaznaczony na kolor żółty, proponowany zapis po znaku „ / ” w kolorze niebieskim.</p> <p>„· uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz / W jednostce zatrudniona jest więcej niż jedna osoba. Działalność jednostki ma charakter stały i jest niezależna od kadencji władz.</p>	<p>Z uwagi na różnice w interpretacji tego zapisu, proponujemy jego doprecyzowanie.</p> <p>Proponowany we wstępnej wersji dokumentu zapis jest trochę mylący, tzn. czy charakter stały ma mieć jednostka (wydaje się że tak) czy osoba.</p> <p>W kwestii niezależności od kadencji władz, proponujemy nieznaczną zmianę zapisu w związku z tym, że w naszej Uczelni (ale nie tylko naszej - również w innych uczelniach niepublicznych), kadencja Senatu i Rad Naukowych jest na kilka lat, natomiast kadencja</p>
--	--	--	--

			<p>dla obecnej Pani Rektor jest przyznana jej dożywotnio.</p> <p>Czy zatrudnienie definiowane jest jako bycie pracownikiem na podstawie um. o pracę?</p>
2	13	<p>Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni / zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni i/lub wprowadzonym zarządzeniem. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym / wsparcia osób z niepełnosprawnościami i/lub osób ze specjalnymi potrzebami.</p>	<p>W związku z różnymi procedurami dotyczącymi powoływania jednostek w Uczelniach zasadne byłoby poszerzenie o możliwość wprowadzania jednostki do struktury Uczelni również poprzez Zarządzenia/Uchwały.</p> <p>Uwzględniając kompetencje specjalistów z zakresu dostępności, którzy mają doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami i osób ze specjalnymi potrzebami również w innych placówkach poza szkolnictwem wyższym, zasadny wydaje się brak ograniczania doświadczenia specjalistów jedynie do szkolnictwa wyższego. Zawężenie doświadczenia osób angażowanych do pracy w</p>

			<p>Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnością jedynie do doświadczenia nabytego w szkolnictwie wyższym może ograniczać dostęp do pracowników (i ich wiedzy) z doświadczeniem w dostępności z innych obszarów, m.in. oświaty, samorządu, NGO, itd.</p>
3	14	<p>„uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt,</p>	<p>Wydaje się zasadne aby przemyśleć kwestię „twardego” określania minimalnej liczby studentów, których Uczelnie objęły wsparciem w danym roku akademickim. Zaproponowana liczba - 200 studentów, może być wykluczająca z konkursu „dużego DOS” dla mniejszych Uczelni. Niektóre Uczelnie, pomimo, że zrealizowały model MIDI w POWER i są gotowe na kolejny etap dążenia do dostępności mogą nie spełnić tego kryterium. Równocześnie Uczelnie te nie kwalifikują się do „małego DOS”.</p>
4	Str. 14	<p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności /</p>	<p>Zasadne wydaje się ujednolicenie zapisów dot. ilości lat doświadczenia osób kierujących projektem w opisie ścieżek i karcie oceny.</p>

	<p>Str. 2 Karta oceny na WEJŚCIU w ścieżce „Zaawansowani w dostępności”</p>	<p>dwuletnie doświadczenie (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe.</p> <hr/> <p>Pkt. 13. Czy osoba, która będzie kierowała projektem ma co najmniej dwuletnie doświadczenie w obszarze wsparcia edukacyjnego i/lub w obszarze zapewniania dostępności?</p>	<p>Niezależenie od ww. prosimy o przemyślenie kwestii rozdzielenia osób kierujących projektem uwzględniając ich różne kompetencje. Można rozróżnić lub doprecyzować kompetencje osób do zarządzania projektem od osób kierującej projektem pod kątem dostępności.</p> <p>Co do zasady osoba kierująca projektem to osoba doświadczona w zarządzaniu projektem od strony merytorycznej i finansowej, znająca wytyczne dot. kwalifikowalności wydatków, monitoringu, wskaźników, osoba z doświadczeniem w sprawozdawczości w projektach, kontaktach instytucją przyznającą dofinansowanie, itp.</p> <p>Z kolei osoba ze specjalistycznym doświadczeniem w obszarze dostępności niekoniecznie może mieć „twarde” doświadczenie projektowe.</p>
--	---	--	---

Stanowisko NCBR	Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane..
-----------------	---

11. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie
-------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	12	Wartość maksymalna dofinansowania projektów realizowanych w tej ścieżce nie może przekroczyć 8 milionów złotych.	Jest to za duża kwota, przez to dofinansowanie dostanie mniej podmiotów.
2.	13	uczelnia, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz.	Zapis wyklucz uczelnie , które powołały jednostki zajmujące się dostępnością w efekcie projektu „Uczelnia Dostępna”. W uczelniach małych, branżowych, przy kilkudziesięciu studentach z niepełnosprawnością, nie ma szans na zatrudnienie w jednostce więcej niż 1 osoby.

3.	14	uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim.	Co oznacza udokumentowane wsparcie? Tak wysoka liczba wymaganych osób wyklucza kilkadziesiąt uczelni, które realizowały ścieżkę MIDI.
Stanowisko NCBR		Ad. 1: Uwaga przyjęta. Ad. 2 i 3: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”.	

12. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego
-------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	5	Brak zapisów precyzujących wymagania w zakresie dostępności architektonicznej, konieczne do spełnienia na wyjściu z projektu.	Konieczne jest precyzyjne wskazanie wymagań w zakresie dostępności architektonicznej, jakie uczelnia powinna spełnić w trakcie realizacji projektu by poprawić poziom dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Brak takich zapisów

			<p>może pogłębić różnice występujące pomiędzy uczelniami, regionami a tym samym utrudnić równy dostęp do procesu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego. Konkretnie i możliwie mierzalne kryteria w pierwszej kolejności usprawnią prace na etapie przygotowania i oceny wniosków, następnie pozwolą na płynną realizację projektów, a docelowo powinny prowadzić do uzyskania względnie uniwersalnego poziomu dostępności architektonicznej w uczelniach (gwarantowane, jasno określone minimum, które należy osiągnąć, ale można rozwijać), realizujących projekty w konkursie.</p>
2.	6	<p>Brak zapisów precyzujących wymagania w zakresie dostępności cyfrowej, konieczne do spełnienia na wyjściu z projektu.</p>	<p>Konieczne jest precyzyjne wskazanie wymagań w zakresie dostępności cyfrowej, jakie uczelnia powinna spełnić w trakcie realizacji projektu by poprawić poziom dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Brak takich zapisów może pogłębić różnice występujące pomiędzy uczelniami, regionami a tym samym utrudnić</p>

			<p>równy dostęp do procesu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego. Konkretnie i możliwe mierzalne kryteria w pierwszej kolejności usprawnią prace na etapie przygotowania i oceny wniosków, następnie pozwolą na płynną realizację projektów, a docelowo powinny prowadzić do uzyskania względnie uniwersalnego poziomu dostępności cyfrowej w uczelniach (gwarantowane, jasno określone minimum, które należy osiągnąć, ale można rozwijać), realizujących projekty w konkursie.</p>
3.	7	<p>Brak zapisów precyzujących wymagania w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej, konieczne do spełnienia na wyjściu z projektu.</p>	<p>Konieczne jest precyzyjne wskazanie wymagań w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej, jakie uczelnia powinna spełnić w trakcie realizacji projektu by poprawić poziom dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Brak takich zapisów może pogłębić różnice występujące pomiędzy uczelniami, regionami a tym samym utrudnić równy dostęp do procesu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego.</p>

			<p>Konkretne i możliwie mierzalne kryteria w pierwszej kolejności usprawnią prace na etapie przygotowania i oceny wniosków, następnie pozwolą na płynną realizację projektów, a docelowo powinny prowadzić do uzyskania względnie uniwersalnego poziomu dostępności informacyjno-komunikacyjnej w uczelniach (gwarantowane, jasno określone minimum, które należy osiągnąć, ale można rozwijać), realizujących projekty w konkursie.</p>
4.	9	<p>Fragment: „opracowanie standardów wsparcia/ strategii wsparcia z uwzględnieniem osób, które nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności: z ASD, ADHD/ADD, z dysleksją, z trudnościami w obszarze zdrowia psychicznego” jest listą zamkniętą, wyklucza osoby z innymi, niż wymienione, potrzebami.</p>	<p>Stosowanie list zamkniętych generuje ryzyko pominięcia istotnej grupy osób, która z danej formy wsparcia będzie mieć potrzebę korzystać.</p>
5.	10	<p>Brak konkretnych zapisów, dotyczących wymogów w obszarze procedur i zabezpieczenia prawnego.</p>	<p>Na tym etapie rozwoju uczelni konieczne jest zagwarantowanie pełni praw (uwzględnienie gwarancji dla osób ze szczególnymi potrzebami). W każdym istotnym akcie prawnym, regulującym</p>

			funkcjonowanie uczelni, powinny się znaleźć zapisy w tym obszarze. Sformułowanie „uwzględnienie” nie gwarantuje zabezpieczenia praw, a jedynie ich „sygnalizację”.
6.	12	Brak informacji na temat celu, kształtu i zastosowania wymienionych rekomendacji.	Brak szczegółowych informacji na temat opisanych rekomendacji uniemożliwia wywiązanie się z tego wymogu. W szczególności konieczne jest uzupełnienie zapisów o: zakres, formę, formułę tworzenia (każda uczelnia osobno, uczelnie wspólnie) i procedowania oraz efekt, konieczny do uzyskania (stan prawny dokumentu na wyjściu).
7.	12	Brak konkretnych informacji na temat oczekiwanych rezultatów w projektach.	Wśród „oczekiwanych rezultatów” wskazano ogólne założenia, idee, brakuje jednak konkretnych oczekiwań i celów, do których powinny dążyć uczelnie (gwarantujące osiągnięcie standardów i zmniejszenie różnic między uczelniami). Rezultaty powinny być możliwie precyzyjne wskazane, powinny być mierzalne, możliwe do weryfikacji.

8.	13, 16	Zapis: „Należy podkreślić, że realizacja projektu w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” w partnerstwie nie jest dodatkowo premiowana” wydaje się być zbędny.	Żadne inne kryterium nie zostało opatrzone podobnymi uwagami. Trudno znaleźć uzasadnienie dla tego wyjątku.
9.	13, 14, 18	Wymagania w zakresie liczby studentów objętych wsparciem, okresu działalności jednostki wspierającej osoby z niepełnosprawnościami oraz doświadczenia zawodowego jej kadry są sprzeczne z zapisami Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami oraz głównymi założeniami funduszy strukturalnych.	Zaproponowane wymagania są nieuzasadnione, nadmiarowe i eliminujące dużą część uczelni z udziału w konkursie. Przyjęcie ich będzie skutkowało pogłębieniem nierówności pomiędzy poszczególnymi uczelniami w aspekcie dostępności, a co za tym idzie znaczącym ograniczeniem dostępu osób z niepełnosprawnościami do uczelni wyższych (zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi). Zakładając, że konkurs ma służyć wyrównaniu różnic i uzyskaniu określonego standardu wsparcia osób z niepełnosprawnościami na różnych uczelniach w całym kraju, zapisy w ten sposób ograniczające udział w konkursie, należy usunąć.
10.	14, 18	Zapisy: „Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca	Ze względów obiektywnych warunk może być niemożliwy do spełnienia, zwłaszcza w przypadku,

		<p>w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe”;</p> <p>‘We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej pięcioletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe”.</p> <p>mogą uniemożliwiać realizację projektu, jest wymogiem nieuzasadnionym i często niemożliwym do spełnienia.</p>	<p>gdy kryterium spełnia jedna lub dwie osoby w danej uczelni. W sytuacji: pogorszenia stanu zdrowia, zmiany pracy, przejścia na emeryturę itd. potencjalny pracownik/ca może nie móc objąć opisanej funkcji. Uczelnia nie będzie mogła spełnić wprost wskazanego wymogu.</p>
11.	16	<p>Zapis: „Wybór więcej niż dwóch zagadnień będzie dodatkowo premiowany”.</p>	<p>Nie określono w jaki sposób wybór dodatkowych zagadnień będzie dodatkowo premiowany.</p>
12.	Cały dokument	<p>Karta oceny na wejściu i wyjściu_ zaawansowani - brak konkretnych wymagań, które uczelnie muszą spełnić na wejściu i wyjściu z projektu.</p>	<p>Brak kryteriów oraz sposobów spełnienia wymagań opisanych w kartach, co w konsekwencji daje dużą dowolność w ocenie poziomu realizacji</p>

			projektu, a także znacząco utrudnia weryfikację, czy zamierzone cele zostały osiągnięte.
13.	Cały dokument	Karta oceny na wejściu i wyjściu_ liderzy - brak konkretnych wymagań, które uczelnie muszą spełnić na wejściu i wyjściu z projektu.	Brak kryteriów oraz sposobów spełnienia wymagań opisanych w kartach, co w konsekwencji daje dużą dowolność w ocenie poziomu realizacji projektu, a także znacząco utrudnia weryfikację, czy zamierzone cele zostały osiągnięte.
Stanowisko NCBR		<p>Ad. 1-3, 5-7 oraz 12-13: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. To również przełoży się na właściwy odbiór efektów projektów na koniec lub nawet w trakcie ich realizacji – by opiekunowie projektów ze strony NCBR zwracali uwagę na aspekt merytoryczny a nie jedynie liczbowy.</p> <p>Ad. 4: Proponujemy zastosować skrót „m.in.” lub zbieżny.</p> <p>Ad. 8: Zapis rzeczywiście jest zbędny. Partnerstwo nie będzie w tym naborze premiowane.</p> <p>Ad. 9 i 10: Przewiduje się usunięcie pierwotnych wymagań w tym zakresie ustalonych dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”.</p> <p>Ad. 11: Rozwiązanie ulegnie modyfikacji.</p>	

13. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
--------------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	13	uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym/	<p>Moja uczelnia nie spełnia przedmiotowego kryterium, ponieważ powołaliśmy jednostkę w 2020 roku, jak znakomita większość uczelni, które dzięki udziałowi w ścieżce MIDI znacząco poprawiła swój stan dostępności.</p> <p>Nie zmienia to faktu, że dofinansowanie w ścieżce MIDI pozwoliło zaspokoić jedynie podstawowe i najpilniejsze potrzeby oraz ułożyć kolejne.</p> <p>Należałoby również doprecyzować, jak rozumieć pojęcie „jednostki organizacyjnej zajmującej się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami”. Czy Pełnomocnika do spraw osób z niepełnosprawnościami (który funkcjonował przed</p>

		<p>Proponowany zapis: uczelnie, w których działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni.</p>	<p>powołaniem Biura do spraw Osób z Niepełnosprawnościami) można traktować jako taką jednostkę i ten „staż” kwalifikować jako spełnienie kryteriów dostępu? Ponadto na uczelniach są m.in.: Biura do spraw Osób z Niepełnosprawnościami, poradnie psychologiczne, centra obsługi studenta czy też dziekanaty? Każda z tych jednostek w pewnym zakresie realizuje wsparcie.</p>
2	14	<p>uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt/</p>	<p>Tak wysoki wskaźnik jednoznacznie przekreśla znaczną część uczelni średnich. Przeciętnie około 1-2% osób studentów zgłasza się po pomoc, czyli uczelnia licząca poniżej 10 tys. studentów może nie spełnić, mimo że jej potrzeby będą nadal duże.</p> <p>Brakuje doprecyzowania kryterium dotyczącego udokumentowania wsparcia dla minimum 200 osób. Ponadto, jak miałibyśmy dokumentować wsparcie osób korzystających ze wsparcia psychologicznego, które to wsparcie jest objęte tajemnicą zawodową?</p>

Stanowisko NCBR	Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.
--------------------	--

14. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
-------------------	------------------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	12	<p>Proponujemy zmniejszenie wartości</p> <p>Było: Wartość maksymalna dofinansowania projektów realizowanych w tej ścieżce nie może przekroczyć 8 milionów złotych.</p> <p>Proponowana zmiana: Wartość maksymalna dofinansowania projektów realizowanych w tej ścieżce nie może przekroczyć 4 milionów złotych.</p>	<p>1. Proponuję zmniejszyć możliwą do uzyskiwania kwotę, na rzecz złagodzenia formalnych kryteriów udziału w konkursie. Z perspektywy studentów lepiej, aby jak najwięcej uczelni mogło zaoferować</p>

<p>2.</p>	<p>13</p>	<p>Proponujemy zmianę warunku udziału w programie:</p> <p>Było:</p> <p>uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym,</p> <p>Proponowana zmiana:</p> <p>Uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka <u>lub jednostki organizacyjne</u> zajmujące się</p>	<p>1. Kryterium w dotychczasowym brzmieniu uniemożliwi udział w konkursie wielu polskim uczelniom, które realizowały poprzedni konkurs w ścieżce MIDI i chciałyby dalej rozwijać dostępność w Uczelni. Warto zauważyć, że część BONów powołanych zostało dopiero na etapie realizacji konkursu. W strukturze organizacyjnej zdania mogą być przypisane różnym jednostkom, dlatego zapis powinien być uniwersalny.</p> <p>1. Kryterium stażu pracy tj. <i>co najmniej 50 % pracowników, ze stażem co najmniej 3 letnim w obszarze dostępności</i>, zdyskwalifikuje część Uczelni, w których do tej pory BONY nie były liczne tj. często jedno-lub dwuosobowe. W tak małych jednostkach wymiana kadry z uwagi np. na osiągnięcie wieku emerytalnego, może wyeliminować możliwość udziału w</p>
-----------	-----------	--	--

		<p>dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób</p> <p><u>doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym, Przynajmniej jedna z osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym.</u></p>	<p>programie. Również zwiększenie liczby pracowników tych jednostek na skutek rozszerzania ich działań, zarówno na skutek wdrażania obowiązków wynikających z <i>Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</i>, jak i realizacji poprzednich projektów powoduje automatycznie pogorszenie wartości wskaźnika uczelni rozwijających swoje działania i może uniemożliwić im udział w programie.</p> <p>Przykład SGH: przed realizacją konkursu Uczelnia dostępna III w BON pracowało dwie osoby, z czego jedna w grudniu 2021 r. odeszła na emeryturę.</p> <p>Obecnie w BON pracują trzy osoby (nowa osoba zatrudniona z projektu) i tylko jedna spełnia wymagane kryterium. Jak należy tu liczyć 50 %? Czy należy uwzględnić staż jednej czy dwóch</p>
--	--	---	--

			osób? Kryterium wskazujące na połowę zespołu ma rację bytu jedynie dla dużych BONów, funkcjonujących tylko na dużych uniwersytetach, gdzie zespoły liczą po kilkanaście osób.
3.	14	<p>Proponujemy usunięcie wskaźnika:</p> <p>—— uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt</p>	<p>1. Kryterium jest całkowicie dyskryminujące dla zdecydowanej większości uczelni, zwłaszcza tych mniejszych lub branżowych. NCBiR ma możliwość sprawdzenia liczby studentów z orzeczeniem o niepełnosprawności (dane raportowane do GUS) wśród uczelni, które dotychczas realizowały projekty i będą uprawnione do udziału w kolejnym programie – lista uczelni jest znana.</p> <p>Wprowadzenie tego kryterium tylko pogłębi istniejące już dysproporcje w zakresie dostępu do kształcenia na poziomie wyższym i zamknie możliwość finansowania dla Uczelni, które</p>

			<p>dopiero rozwijają ten obszar, korzystając w dużym stopniu ze środków europejskich. Dla przykładu, uczelnie artystyczne mające łącznie około 1000 studentów, nie mają szansy osiągnąć wskaźnika 200 osób z niepełnosprawnością, a tym bardziej osób, które są objęte dodatkowym wsparciem edukacyjnym. Niskie wskaźniki wsparcia osób z niepełnosprawnościami w roku poprzedzającym złożenie wniosku mogą być też wynikiem niewystarczających wcześniejszych warunków dostępności kształcenia na danej uczelni lub ich braku oraz zbyt krótkiego okresu od realizacji poprzedniego projektu, przez co wdrożone rozwiązania nie zdążyły się jeszcze przełożyć na zwiększenie grona studentów z niepełnosprawnościami. Kryterium premiuje wybraną i małą grupę raczej dużych uczelni, dyskwalifikując pozostałe. Kryterium to ograniczy dostęp do kształcenia dla osób z niepełnosprawnościami spoza terenów działania dużych ośrodków akademickich, dla których</p>
--	--	--	--

			<p>odległość pomiędzy miejscem zamieszkania a uczelniami, które będą bardziej dostępne, będzie zbyt duża.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Liczba osób z udokumentowanym wsparciem nie jest wyznacznikiem faktycznej liczby studentów ze szczególnymi potrzebami, ponieważ wiele osób nie zgłasza się do BONów, np. z uwagi na obawę stygmatyzacji lub uczelnia nie ma jeszcze dostosowanej oferty wsparcia dla grupy osób o określonych potrzebach np. uczelnia nie ma floty i nie świadczy usług transportowych dla OzN. Liczba ta nie jest miarodajna w stosunku do rzeczywistych potrzeb wsparcia studentów. <p>BONy udzielają wsparcia nie tylko studentom, ale też pracownikom, co zostało pominięte w kryterium.</p>
--	--	--	---

			<p>Przykład SGH: w BON zarejestrowanych jest niespełna 100 osób, z czego tylko niektórzy proszą o konkretne wsparcie edukacyjne.</p> <p>1. Kryterium jest bardzo wąskie i dotyczy tylko osób, które objęte są wsparciem edukacyjnym. Nie liczone są tu osoby, które zarejestrowały się w BONach i zgłaszają się z innymi potrzebami i problemami jak np. stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, osoby z ASD, które zgłaszają się z prośbą o wsparcie komunikacyjne, prośby o wsparcie psychologiczne lub o zmianę sali na dostosowaną.</p> <p>4. Z uwagi na specyfikę różnych uczelni rekomenduję całkowite wykreślenie tego kryterium. Przyjęcie konkretnego progu liczbowego, jak i np. % będzie tu nadal bardzo krzywdzące i dyskwalifikujące dla wiele uczelni branżowych np. uczelnie medyczne, artystyczne, sportowe.</p>
--	--	--	---

			<p>5. Zastosowanie tego kryterium w przypadku ścieżki „Zaawansowani w dostępności” sprawi, że uczelnie mogące już w tym momencie zapewnić dużą różnorodność wsparcia (im więcej studentów z niepełnosprawnością tym większa dotacja dla uczelni) będą mogły finansować kolejne działania. Zamiast wyrównywać dostępność uczelni, pogłębione zostaną dysproporcje, a student ze szczególnymi potrzebami będzie musiał podejmować decyzję o wyborze uczelni, nie z uwagi na rzeczywiste zainteresowania i predyspozycje, a w oparciu o listę tylko kilku mocno dofinansowanych uczelni. Może to w konsekwencji sprawić konieczność wyboru uczelni oddalonej o kilkaset kilometrów od domu i studiowania niechcianego kierunku, co zmniejsza szanse na ukończenie studiów.</p>
--	--	--	---

<p>4.</p>	<p>14</p>	<p>Proponujemy korektę kryterium:</p> <p>Było:</p> <p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe.</p> <p>Proponowana zmiana:</p> <p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe <u>lub osoba pełniąca rolę kierownika w poprzedniej edycji konkursu.</u></p>	<p>Proponuję dodać jako alternatywę kryterium dotyczące pełnienia funkcji kierownika w poprzedniej edycji konkursu oraz niewskazywanie dokładnej liczby lat doświadczenia. Kierownik może być zaproponowany nie tylko w oparciu o doświadczenie w zakresie pracy na rzecz dostępności, ale także z uwagi na inne kompetencje np. zarządcze, inne kompetencje miękkie. Decyzja ta powinna być w gestii Uczelni i nie powinna być tak ograniczona przez założenia konkursu, np. z uwagi na naturalną wymianę kadry w zespołach.</p>
-----------	-----------	--	---

Stanowisko NCBR	Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.
--------------------	--

15. Informacja o zgłaszającym

imię i nazwisko/nazwa organizacji	Radosław Dobrowolski
-----------------------------------	----------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	4	Centrum dostępności – proponujemy pozostawić określenie nazwy jednostki uczelniom	Uczelnie mają różne struktury organizacyjne co wynika z ich autonomii
2.	9	4.6. Dostępność prowadzenia badań naukowych – proponujemy zmienić na dostępność procesu badań naukowych	Warto rozważyć również połączenie pkt. 4.6 i 4.5 w przedstawionym katalogu dot. 4.6 pojawią się aspekty bardzo mocno powiązane z 4.5
3.	13	Zapis z opisu ścieżek Cyt. „W przypadku partnerstw z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dostępności, organizacje te muszą być zarejestrowane przed wejściem w życie Ustawy z dn. 19 lipca 2019 r. o	Ustawa funkcjonuje od 4 lat tzn., że organizacje, które powstały później nie zdążyły nabrać doświadczenia i wiedzy w obszarze dostępności? Skąd taki wymóg? Oznacza to, że grupa specjalistów nie może założyć organizacji i działać

		zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”	w partnerstwie, mimo, że indywidualnie mają staż 5-10 letni w obszarze dostępności/wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami?
4.	13	Zapis z opisu ścieżek Cyt. „W przypadku partnerstw z organizacjami, które reprezentują istotne interesy grup docelowych z otoczenia uczelni, organizacje te muszą posiadać w swoich dokumentach wewnętrznych zapisy na rzecz dostępności od co najmniej roku”	Czy organizacja studencka działająca na rzecz integracji ze środowiskiem akademickim działa na rzecz dostępności? Czy mamy uzasadniać, że działania na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami to również działania na rzecz dostępności? Czy organizacja zrzeszająca osoby z niepełnosprawnościami, która nie ma słowa-klucza „dostępność” w statucie wypada z obiegu? Przykłady: Fundacja Avalon – brak zapisu w statucie, PSONI -brak zapisu w statucie. FRONIA- jest zapis w statucie
5.	13	Zapis z opisu ścieżki Cyt. uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest	Czy przy określeniu „stały” chodzi o osobę, która ma umowę na czas nieokreślony? Są osoby które rozpoczęły pracę w bieżących kadencjach np. na początku ale nie będą mogli wykazać się zatrudnieniem w kadencjach 2016-2020 .

		<p>więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały , tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym</p>	<p>Proponujemy wykreślić co najmniej określenie – wychodzące poza jedną kadencję władz</p> <p>Staż pracy m.in. dla co najmniej 50% osób m.in. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym – proponujemy z niego zrezygnować biorąc pod uwagę sytuację na rynku pracy. Uczelnie starają się utrzymać stabilny poziom zatrudnienia ale niestety jak pokazują doświadczenia wielu uczelni bywa różnie</p>
6	14	<p>Cyt. z opisu ścieżki uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt</p>	<p>Taka liczba jest zbyt duża biorąc pod uwagę malejące ogólne liczby studentów w uczelniach. Wiele uczelni które realizowały ścieżkę MIDI w POWER nie będzie mogło sprostać temu wymogowi. Takie wskaźniki powodują zamknięcie konkursu dla wielu uczelni</p>
7	14	<p>Cyt. Z opisu ścieżki</p>	<p>Czy praca w Bonach/Donach i jednostkach tego typu będzie brana pod uwagę?</p>

		<p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe . W przypadku zmiany kierownika w trakcie działania projektu, osoba przejmująca to stanowisko także musi spełniać wymóg posiadania kompetencji i co najmniej trzyletniego doświadczenia zawodowe na rzecz dostępności.</p>	<p>Czy posiadanie wiedzy z zakresu dostępności a nie posiadanie doświadczenia w zakresie zarządzania projektami ze środków UE będzie dopuszczane zatem ?</p> <p>Proponujemy rozszerzyć o doświadczenie dot. wsparcia edukacyjnego osób ze szczególnymi/indywidualnymi potrzebami</p>
8	14	<p>Monitoring jakości</p>	<p>Zapisy nie są jasne – nie zrozumieliśmy w szczególności etap i w sumie cel ich realizacji?</p> <p>Należy doprecyzować „ustawy dostępnościowe” – rozumiemy, że chodzi o podstawy prawne dostępności/ termin 10 dni jest stanowczo za krótki. Kto zadaje pytania? NCBiR? Czy przedstawiciele Uczelni ze ścieżki Liderzy dostępności?</p>

			<p>Jakie kryteria oceny? Na co będzie miała wpływ ocena jakościowa? W opisie jest mowa o projektach wybranych do realizacji.</p> <p>Czy ocena jakościowa ma mieć charakter już tylko wymiany dobrych praktyk?</p> <p>W jakim okresie realizacji projektu będzie obowiązkowe uczestnictwo w laboratoriach partycypacji?</p> <p>Czy to ma być monitoring w trakcie realizacji projektu po podpisaniu umowy?</p> <p>Czy ocena jakościowa będzie przed uczestnictwem w laboratoriach? Czy w dowolnym momencie?</p>
9	15	<p>Cyt. Uczelnia ma obowiązek stworzyć lub rozwinąć istniejące centrum dostępności. Centra muszą gromadzić wiedzę o dostępności i upowszechniać ją wśród innych uczelni i swoim otoczeniu społecznym oraz biznesowym, zgodnie z trzecią misją uczelni.</p>	<p>BONów/DONów czy dopuszcza się funkcjonowanie i Centrów i Bon-ów/DoN.</p> <p>Czy określenie „centra” będzie obowiązkowe</p> <p>Biorąc pod uwagę autonomię uczelni nie powinno to być pozostawione w gestii Uczelni?</p>

		Centra powinny realizować tę misję w spójności z charakterem i strategią rozwoju uczelni	
10	16	<p>Cyt. Z opisu ścieżki Liderzy</p> <p>W przypadku partnerstw z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dostępności, organizacje te muszą być zarejestrowane przed wejściem w życie <i>Ustawy z dn. 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</i></p> <p>W przypadku partnerstw z organizacjami, które reprezentują istotne interesy grup docelowych z otoczenia uczelni, organizacje te muszą posiadać w swoich dokumentach wewnętrznych zapisy na rzecz dostępności od co najmniej roku.</p>	Uwagi tożsame jak w pkt. 4 i 3
11	17	<p>Cyt. ze opisu ścieżki</p> <p>13. Opracowanie standardu środowiskowej certyfikacji w zakresie dostępności uczelni .</p>	Różnorodność uczelni jest w naszym kraju ogromna. Opracowanie takiego standardu może rodzić wiele pytań – bo kto to będzie najlepszym podmiotem certyfikującym? Komu damy certyfikat a komu nie damy, jaką odpowiedzialność niesie za

			sobą przyznanie lub nieprzyznanie certyfikatu. Czy certyfikat może mieć wpływ na wysokość dotacji MEIN?
12	18	Cyt. z opisu ścieżki Liderzy uczeln, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami funkcjonują w strukturze uczelni powyżej 5 lat, w jednostce zatrudnionych jest więcej niż jeden pracownik i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni, a przynajmniej 50% ich pracowników posiada minimum czteroletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w szkolnictwie wyższym ,	Uwagi tożsame jak przy I ścieżce
13	18	Cyt. z opisu ścieżki uczeln, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia obejmują udokumentowanym wsparciem powyżej 300 osób ze szczególnymi potrzebami w roku	Mniejsza uczelnia niż największe uczelnie w kraju może nie mieć szans na takie wskaźniki co nie oznacza, że nie jest w stanie być liderem

		akademickim poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.	dostępności. Sugerujemy rezygnację z tego wskaźnika
14	18	<p>Cyt. z opisu ścieżki</p> <p>Składając wniosek, uczelnia zobowiązuje się do szczegółowego zaprezentowania projektu przed panelem eksperckim . Przewiduje się realizację monitoringu jakościowego w postaci organizacji m.in. corocznych laboratoriów partycypacji mających na celu prezentację cząstkowych rezultatów działania projektów</p>	<p>Panel ekspercki jest dobrym pomysłem ale budzi to wątpliwości – dokumentacja nie zawiera informacji kto będzie ekspertem w tym zakresie? Czy będą to np. osoby będące jednocześnie kierownikami projektów w innych Uczelniach w tej samej ścieżce? Czy nie będzie zatem ryzyka konfliktu interesów?</p>
15	18	<p>Cyt. z opisu ścieżki</p> <p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem . Osoba ta powinna posiadać co najmniej pięcioletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe. W przypadku zmiany kierownika w trakcie działania projektu, osoba</p>	<p>Uwagi tożsame jak przy ścieżce I</p>

		przejmująca to stanowisko także musi spełniać wymóg posiadania kompetencji i co najmniej pięcioletniego doświadczenia zawodowe na rzecz dostępności.	
Stanowisko NCBR		<p>Ad. 1: Określenie „centrum dostępności” czy „centrum wiedzy o dostępności” ma charakter ogólny. Uczelnie mogą stosować własne nazewnictwo. Istotna jest funkcja tych jednostek organizacyjnych.</p> <p>Ad. 2: Przewiduje się rezygnację z obligatoryjności tego obszaru.</p> <p>Ad. 3, 4 i 10: Wymagania zostaną przeanalizowane.</p> <p>Ad. 5-7 oraz 12-13 i 15: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.</p> <p>Ad. 8 i 9: Prośba o zaproponowanie dodatkowych zapisów.</p> <p>Ad. 11: To nie jest temat do rozstrzygnięcia na teraz.</p> <p>Ad. 14: Zasady panelu zabezpieczać będą przed zaistnieniem konfliktu interesów.</p>	

16. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Biuro Analiz Strategicznych
--------------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	8	4.5 Dostępność procesu kształcenia f) zaimplementowanie systemów informatycznych wspierających zarządzanie procesem kształcenia, z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Inkluzywne zarządzanie procesem kształcenia niejednokrotnie wymaga systemowego wdrożenia w Uczelni narzędzi informatycznych (np. platformy e-learningowe), wspierających organizację zajęć dydaktycznych oraz egzaminów dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami. Wdrożone systemowo tj. na poziomie całej Uczelni narzędzia informatyczne istotnie przyczyniają się do realizacji założeń nauczania włączającego - kształcenia dostępnego dla wszystkich osób bez względu na rodzaj szczególnej potrzeby poprzez: - zwiększanie dostępności do wykładów dla osób, których stan zdrowia (fizyczny i psychiczny)

			<p>uniemożliwia udział w zajęciach organizowanych na miejscu w Uczelni,</p> <ul style="list-style-type: none">- tworzenie treści dydaktycznych dostosowanych do szczególnych potrzeb odbiorców (np. kontrast, napisy, tłumacz języka migowego),- zwiększanie dostępności do materiałów dydaktycznych zamieszczanych na platformie e-learningowej (osoba studiująca w każdym momencie ma do nich dostęp),- zwiększenie dostępności do egzaminów dla osób, których stan zdrowia (fizyczny i psychiczny) uniemożliwia udział w egzaminie organizowanym na miejscu w Uczelni,- wzrost dostępności do informacji zwrotnej od osób studiujących i możliwość dostosowywania zajęć, materiałów dydaktycznych i egzaminów do ich szczególnych potrzeb (reagowanie na bieżąco),
--	--	--	--

			<p>- analiza danych z systemu/platformy e-learningowej i tworzenie na ich podstawie rozwiązań ułatwiających studiowanie osobom ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Powyższe działania mają również przełożenie na ograniczanie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki.</p>
2.	11	<p>4.8 Dostępność środowiska pracy</p> <p>e) tworzenie warunków do utrzymania dobrostanu psychicznego osób pracujących w uczelni poprzez wprowadzenie systemowych form wsparcia i profilaktyki</p>	<p>Ze względu na występowanie w środowisku akademickim czynników stresogennych wsparciem profilaktycznym powinny zostać objęte wszystkie (chętne) osoby zatrudnione w uczelni, aby przeciwdziałać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjawisku wypalenia zawodowego, które ma wpływ na jakość oferowanych usług (jakość kształcenia, jakość obsługi, jakość badań naukowych) - zjawisku rezygnacji z pracy - pojawianiu się problemów zdrowia psychicznego (np. depresja, nerwice, zachowania nałogowe,

			<p>kryzysy psychiczne, zachowania autodestrukcyjne, przemocowe).</p> <p>Działania profilaktyczne w obszarze zdrowia psychicznego zmniejszają występowanie takich zjawisk jak mobbing czy dyskryminacja.</p> <p>Dodatkowo wprowadzenie systemowego wsparcia dla wszystkich (chętnych) osób pracujących wzmocni wizerunek uczelni jako podmiotu społecznie odpowiedzialnego.</p>
3.	14	<p>W tej ścieżce wymagana jest realizacja zadań w pierwszych siedmiu z dziewięciu obszarów dostępności, obowiązujących w konkursie „Uczelnie coraz bardziej dostępne” tj.: 1. dostępności architektonicznej, 2. cyfrowej, 3. informacyjno-komunikacyjnej, 4. rekrutacji, 5. procesu kształcenia, 6. prowadzenia badań naukowych oraz 7. procedur i procesów na rzecz dostępności</p>	<p>Z treści dokumentu nie wynika na wprost, że w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” jest możliwość realizacji obszarów 8 i 9. Ze względu na uzasadnienie do zmian w uwadze 2 zasadne jest umożliwienie chętnym beneficjentom realizację obszaru 8 i 9.</p>

		oraz możliwość realizacji zadań w obszarze 8.dostępność środowiska pracy i 9.współpraca z otoczeniem na rzecz dostępności.	
Stanowisko NCBR		Ad. 1 i 2: W opinii NCBR zgłaszający zaproponował dodatkowe działania, które mogłyby być realizowane w danym obszarze. Lista zostanie dodatkowo przeanalizowana pod kątem ewentualnego zasygnalizowania wnioskodawcom – w miejsce innych propozycji. Ad. 3: Zapisy zostaną doprecyzowane.	

17. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Uniwersytet Gdański
--------------------------	----------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	8	f) wsparcie w procesie edukacji poprzez zapewnienie transportu dla osób z niepełnosprawnością ruchową.	Zapewnienie transportu dla osób z niepełnosprawnością ruchową jest niezbędne do aktywnego i efektywnego uczestnictwa tej grupy osób w procesie kształcenia.

2.	8	g) zapewnienie wsparcia w postaci indywidualnych lektoratów z języka obcego z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.	Zapewnienie indywidualnego lektoratu z języka obcego przyczyni się do podniesienia efektywności kształcenia osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w środowisku akademickim.
3.	8	h) zapewnienie wsparcia w postaci asystenta dydaktycznego/edukacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.	Zapewnienie wsparcia asystenta dydaktycznego/edukacyjnego przyczyni się do zwiększenia aktywności i możliwości efektywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w procesie kształcenia.
Stanowisko NCBR		W opinii NCBR zgłaszający zaproponował dodatkowe działania, które mogłyby być realizowane w danym obszarze. Lista zostanie dodatkowo przeanalizowana pod kątem ewentualnego zasygnalizowania wnioskodawcom – w miejsce innych propozycji.	

18. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Politechnika Poznańska
--------------------------	-------------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	12	Długofalowymi rezultatami projektów realizowanych w ramach tych ścieżek mają być rozwiązania o charakterze systemowym, pozwalające na wdrażanie zasad dostępności po zakończeniu realizacji projektów.	W jaki sposób będzie oceniana realizacja tego kryterium przez danego Wnioskodawcę? Czy np. w przypadku podjęcia działań związanych z wypracowaniem rozwiązania technicznego w zakresie systemu sygnalizacji ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami na bazie wypracowanej dotąd koncepcji można uwzględnić koszty związane z opracowaniem rozwiązań technicznych np. koszty poniesione na budowę prototypu, jego testowanie, badanie jego skuteczności w wytypowanych do testowania budynkach Wnioskodawcy, aż do wypracowania gotowego

			rozwiązania i jego wdrożenia oraz transferu wiedzy wyników tych prac na inne uczelnie?
2	13	<p>uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym.</p>	<p>Wiele uczelni w ramach projektów “Uczelnia dostępna” zwiększyło znacząco zatrudnienie w jednostkach do spraw dostępności (Biuro do Spraw Osób z Niepełnosprawnościami itp.). W związku z powyższym nie są w stanie spełnić wymogu, żeby co najmniej połowa osób zatrudnionych w tych jednostkach posiadała co najmniej 3-lata stażu. Rozwiązaniem byłoby zwolnienie części nowozatrudnionych osób, aby spełnić to wymaganie, zakładamy jednak, że nie to było intencją przy tworzeniu tego wymogu.</p> <p>Należy doprecyzować, jak rozumieć pojęcie „jednostki organizacyjnej zajmującej się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami”. W naszej ocenie Pełnomocnika do spraw osób z niepełnosprawnościami, który funkcjonował przed powołaniem Biura do Spraw</p>

			<p>Osób z Niepełnosprawnościami, a także osobę administracyjną zajmującą się problemami osób z niepełnosprawnością, powinno się traktować jako taką jednostkę i te „staże” kwalifikować jako spełnienie kryteriów dostępu. Czy takie założenie jest poprawne? Ponadto na uczelniach są m.in.: Biura do Spraw Osób z Niepełnosprawnościami, poradnie psychologiczne, centra obsługi studenta czy też dziekanaty? Każda z tych jednostek w pewnym zakresie realizuje wsparcie i zajmuje się tą problematyką.</p>
3	13	<p>uczelni, które posiadają opisane w wewnętrznych aktach prawnych procesy i procedury wsparcia osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w procesie kształcenia i prowadzeniu działalności naukowej,</p>	<p>Czego dokładnie dotyczy ten zapis? O jakie konkretnie zapisy w wewnętrznych procedurach chodzi? Jaki jest wymagany poziom szczególności tych wymagań? Jakich obszarów powinny dotyczyć?</p> <p>W ramach nadchodzącego konkursu zaplanowano prace związane z dopracowaniem szczegółowych rozwiązań proceduralnych w zakresach dotąd nierealizowanych w ramach poprzedniej wersji</p>

			Projekt, czy w związku z powyższym wymóg ten będzie spełniony?
4	14	uczeln, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.	Brakuje doprecyzowania kryterium dotyczącego udokumentowania wsparcia dla minimum 200 osób. Jak dokumentować wsparcie osób korzystających ze wsparcia psychologicznego, które z założenia jest objęte tajemnicą zawodową? Czy wystarczy oświadczenie zespołu psycholożek i psychologów lub Biura do Spraw Osób z Niepełnosprawnościami odnośnie liczby osób otrzymujących takie wsparcie? Jak rozumieć „jednostkę do spraw wsparcia edukacyjnego”?
5	14	wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie w tej ścieżce są zobowiązani do przedstawienia kluczowych wniosków z badań, analiz, raportów własnych lub wykonanych na zlecenie uczelni na temat potrzeb związanych z dostępnością na tej uczelni, z odniesieniem do oryginalnych materiałów; oraz do przedstawienia opisów dotychczasowych działań, które uzasadniają podejmowane w projekcie zadania,	Jak należy rozumieć ten zapis? Czy wystarczy wskazać wyniki np. raportów przygotowywanych co roku przez Punkt Pomocy Psychologicznej o ogólnym dobrostanie i czynnikach wpływających na jego postrzeganie wśród studentów i pracowników, co uzasadni działania o charakterze miękkim? Jak w tej sytuacji uzasadnić działania o charakterze infrastrukturalnym w zakresie

			<p>dostępności cyfrowej, które z założenia są efektem analizy posiadanych zasobów i rozwiązań oraz ich odniesieniem do aktualnych wymagań, co z założenia stanowi badania własne w tym zakresie? Czy takie uzasadnienie – analiza własna posiadanych zasobów przez pryzmat obowiązujących wymagań wystarczy? Czy w przypadku inwestycji infrastrukturalnych niezbędne jest przygotowanie, przez wewnętrzne służby, audytu dostępności budynków których mają one dotyczyć?</p>
6	14	<p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe.</p>	<p>W „Karcie oceny na Wejściu i Wyjściu _ Zaawansowani” pytanie nr 13 brzmi: Czy osoba, która będzie kierowała projektem ma co najmniej dwuletnie doświadczenie w obszarze wsparcia edukacyjnego i/lub w obszarze zapewniania dostępności? Proszę o jednoznaczne wskazanie jakiego okresu doświadczenia w pracy na rzecz dostępności dotyczy wymóg względem osoby kierującej.</p>

<p>Stanowisko NCBR</p>	<p>Ad. 1: Zwracamy uwagę, że celem naboru jest sprawienie, że uczelnie będą dostępne. I pod tym kątem będzie badana trwałość działań zaproponowanych w projekcie. Jeśli rozwiązanie z sygnalizatorem ma służyć społeczności uczelnianej, to wszelkie koszty związane z wypracowaniem tego rozwiązania i jego wdrożeniem mogą zostać uznane za kwalifikowalne. Jeśli jednak mówimy o produkcji badań prowadzonych przez uczelnię, na potrzeby szeroko pojętej dostępności, to niestety nie jest to działanie finansowane z FERS. Takie działania wspiera program FENG, np. konkurs SMART dla dostępności.</p> <p>Ad. 2 i 4: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.</p> <p>Ad. 3 i 5: Zapisy zostaną doprecyzowane.</p> <p>Ad. 6: Wymagania zostaną uszeregowane.</p>
----------------------------	---

19. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Politechnika Wroclawska
-------------------	-------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi

1.	12	<p>Obecny zapis: Należy położyć duży nacisk na upowszechnianie wiedzy o dostępności.</p> <p>Proponowany zapis (niedoskonały): Należy położyć duży nacisk na upowszechnianie wiedzy o dostępności, również poza Uczelnią realizującą projekt</p>	<p>Zapis nieprecyzyjny, nie wiadomo, na czym polega upowszechnianie</p>
2.	13	<p>Obecny zapis: uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym</p> <p>Proponowany zapis: Rezygnacja lub złagodzenie zapisu np. uczelni, w których od co najmniej 3 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się</p>	<p>Tak ostre kryterium dostępu w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” może wyeliminować z możliwości startu w konkursie uczelnie, które realizowały już projekty w ramach ścieżki MIDI lub MAXI w konkursach pt. „Uczelnia dostępna” w programie POWER</p>

		dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD lub pełnomocnik rektora). Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni lub innym dokumencie.	
3.	14	<p>Obecny zapis: uczelni, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia obejmują udokumentowanym wsparciem powyżej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.</p> <p>Proponowany zapis: Rezygnacja lub złagodzenie i doprecyzowanie zapisu np. łączna liczba osób korzystających ze udokumentowanego wsparcia (np. asysta, przydzielone miejsca parkingowe, miejsce w akademiku dla OzN), konsultacji psychologicznych, indywidualizacji w prowadzeniu zajęć i egzaminów wyniosła min. 50 osób w roku akademickim poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.</p>	<p>Tak ostre kryterium dostępu w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” może wyeliminować z możliwości startu w konkursie uczelnie, które realizowały już projekty w ramach ścieżki MIDI lub MAXI w konkursach pt. „Uczelnia dostępna” w programie POWER, stąd wnioskowane obniżenie liczby osób.</p> <p>Obecny zapis jest mało precyzyjny. Część wsparcia (np. w przypadku PWr rozmowy prowadzone przez Liderów Dostępności z osobami ze szczególnymi potrzebami) z założenia jest niedokumentowanych. Do jednostki (na PWr Dział Dostępności) zgłaszają się osoby doświadczające trudności, a w wielu przypadkach na PWr dzięki wdrożeniu procedur i większej świadomości</p>

			społeczności akademickiej osoby ze szczególnymi potrzebami radzą sobie na wydziałach bardzo dobrze.
4.	14	<p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe. W przypadku zmiany kierownika w trakcie działania projektu, osoba przejmująca to stanowisko także musi spełniać wymóg posiadania kompetencji i co najmniej trzyletniego doświadczenia zawodowe na rzecz dostępności.</p> <p>Proponowany zapis.</p> <p>Osoba kierująca projektem musi zostać wskazana w WND. NCBR zatwierdza kandydaturę wysuniętą przez Uczelnię bądź rekomenduje jej zmianę na etapie negocjacji.</p>	<p>Zapis ogranicza autonomię uczelni.</p> <p>Ponadto osoba kierująca kilku lub kilkunastomilionowym projektem powinna mieć także doświadczenie projektowe a nie wyłącznie w obszarze dostępności.</p>

5.	18	<p>Obecny zapis: uczelni, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia obejmują udokumentowanym wsparciem powyżej 300 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.</p> <p>Proponowany zapis: należy doprecyzować, jak rozumiane jest wsparcie lub (dla zachowania obiektywności) posłużyć się wyłącznie wskaźnikiem osób z orzeczoną niepełnosprawnością i/lub z orzeczeniem z poradni pedagogiczno-psychologicznej lub innej placówki. Np. łączna liczba osób korzystających z udokumentowanego wsparcia (np. asysta, przydzielone miejsca parkingowe, miejsce w akademiku dla OzN), konsultacji psychologicznych, indywidualizacji w prowadzeniu zajęć i egzaminów wyniosła min. 300 osób w roku akademickim poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.</p>	<p>Obecny zapis jest mało precyzyjny. Część wsparcia (np. w przypadku PWr rozmowy prowadzone przez Liderów Dostępności z osobami ze szczególnymi potrzebami) z założenia jest niedokumentowanych. Do jednostki (na PWr Dział Dostępności) zgłaszają się osoby doświadczające trudności, a w wielu przypadkach na PWr dzięki wdrożeniu procedur i większej świadomości społeczności akademickiej osoby ze szczególnymi potrzebami radzą sobie na wydziałach bardzo dobrze.</p>
Stanowisko NCBR		Ad. 1: Uwaga zostaje przyjęta. Zapis zostanie doprecyzowany.	

Ad. 2-5: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.

20. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych / Biuro Wsparcia Osób z Niepełnosprawnością Politechniki Koszalińskiej
-------------------	---

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	12-14	Czy wszystkie kryteria przedstawione przez NCBR w „Charakterystyce ścieżki” muszą zostać spełnione łącznie? Zapis nie jest jednoznaczny.	Kryterium określające minimalny czas (co najmniej 5 lat) funkcjonowania jednostki organizacyjnej zajmującej się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami, dyskryminuje uczelnie, które poprzednio realizowały konkurs pn. "Dostępna Uczelnia". W Politechnice Koszalińskiej jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem dla osób z niepełnosprawnościami nie istnieje od 5 lat, jednak nieprzerwanie, od 2008 roku, w uczelni istnieje funkcja

			<p>Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, który był powoływany przez Rektora PK. Wraz z rozpoczęciem, od lutego 2021 r., realizacji projektu „Dostępna Uczelnia Politechnika Koszalińska” wyodrębniono, w strukturze Działu Współpracy ze Studentami PK, jednostkę zajmującą się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami - Biuro Wsparcia Osób z Niepełnosprawnością (BON). W ramach nowo powstałego biura stworzone zostało stanowisko Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych.</p> <p>Kryterium, określające minimalną liczbę studentów objętych udokumentowanym wsparciem, stanowi ograniczenie możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe ze strony mniejszych uczelni, których liczba studentów z niepełnosprawnością nie przekracza 100 osób.</p>
Stanowisko NCBR	Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.		

21. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
-------------------	---

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	13	<p>„uczelnia, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym”.</p> <p>Proponowany zapis</p>	<p>Zapis wyklucza uczelnie realizujące łączoną ścieżkę MINI i MIDI, więc zazwyczaj nie było w nich jednostki zajmującej się dostępnością a raczej działań pełnomocnik Rektora w tym zakresie lub takiego wsparcia nie było.</p> <p>W związku z tym, że jednostki te w części uczelni działają krócej to nie ma możliwości wykraczania poza jedną kadencję władz.</p> <p>Dodatkowo uważamy, że powinny być brane pod uwagę efekty działań a nie tylko długość funkcjonowania jednostki wsparcia. Uczelnie, które realizowały/ realizują łączoną ścieżkę MINI+MIDI, w krótkim czasie osiągnęły rezultaty, którymi dogoniły uczelnie mające jednostki wsparcia</p>

		<p>„uczelni, w których od co najmniej 3 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym”.</p>	<p>jeszcze przed konkursem ”Uczelnia Dostępna” a mogą zostać wykluczone z możliwości doskonalenia swoich działań i jeszcze lepszego wspierania osób ze szczególnymi potrzebami.</p>
2	13	<p>„uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt”.</p>	<p>Udokumentowane wsparcie to głównie korzystanie ze stypendium dla osób z niepełnosprawnością, adaptacji procesu kształcenia. Wiele działań realizowanych jest bez udokumentowania lub z utrudnionym dokumentowaniem, bo w działaniach związanych ze zwiększaniem dostępności uczelni przede wszystkim chodzi o wspieranie i nie zawsze powstaje dokument potwierdzający ten fakt. Poza BON wsparcie udzielane jest także</p>

			<p>doraźnie na wydziałach i w jednostkach międzywydziałowych, w Dziale ds. Studenckich itp., co nie zawsze jest dokumentowane.</p> <p>W przypadku większości uczelni technicznych, medycznych, sportowych nie ma możliwości zrealizowania udokumentowanego wsparcia dla 200 osób. Ten zapis wyklucza te rodzaje uczelni a preferuje uczelnie humanistyczne, które mają większą liczebność osób ze szczególnymi potrzebami - ze względu na specyfikę studiów mają wyższy odsetek osób ze szczególnymi potrzebami wśród studentów i doktorantów od uczelni technicznych, medycznych i sportowych a także często są po prostu większe pod względem liczebności rekrutacji, co też zwiększa statystycznie liczebność osób objętych wsparciem. Kandydaci na studia powinni mieć wybór a nie być poniekąd nakierowani na wybór studiów humanistycznych.</p>
--	--	--	---

			<p>Jak miałyby wyglądać potwierdzenie udokumentowanego wsparcia? Dane o wsparciu oparte są na danych wrażliwych a studenci i doktoranci powierzają nam je tylko w zakresie związanym np. ze wsparciem udzielanym w ramach procesu kształcenia, prowadzenia badań naukowych i nie mamy prawa przekazywać ich dalej. Czy miałyby być to jedynie deklaracja liczby osób?</p>
3	18	<p>„uczelni, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami funkcjonują w strukturze uczelni powyżej 5 lat, w jednostce zatrudnionych jest więcej niż jeden pracownik i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni, a przynajmniej 50% ich pracowników posiada minimum czteroletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w szkolnictwie wyższym”</p>	<p>Uwaga jak dla pkt.2 Warto określić większe wymagania na „wyjściu” dla rezultatów projektu żeby nie blokować prężnych, ambitnych uczelni, które mimo braku stażu zrobiły wiele dla dostępności w krótkim czasie.</p>

4	19	„uczelni, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia obejmują udokumentowanym wsparciem powyżej 300 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt”.	Uwaga jak dla pkt. 2.
Stanowisko NCBR		Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.	

22. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie
-------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	Str. 11	<ul style="list-style-type: none"> wymiana dobrych praktyk zapewniania dostępności w kraju i/ lub za granicą 	wprowadzenie słowa „lub ”pozwoli na możliwość wyboru co przełoży się na lepsze wykonanie działań
2	Str. 13	<ul style="list-style-type: none"> uczelni, w których od co najmniej 3 lat działają jednostki organizacyjne zajmujące się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z 	W ramach uczelni działać mogą dwie odrębne jednostki tj. Pełnomocnik Rektora ds. OzN oraz Biuro ds. OzN.

		<p>niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, wykraczający poza jedną kadencję władz.</p> <p>Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maksymalny poziom cross-financingu – 40% • Maksymalny poziom środków trwałych – ?????? 	<p>Jeżeli BON powstał w ramach konkursu Uczelnia dostępna i projekt trwa 3 lata to nie jest możliwe aby spełnić warunek : „wykraczający jedną kadencję władz”- proponujemy usunąć ten zapis.</p> <p>Poziom limitu C-F powinien być zwiększony ze względu na ciągły wzrost kosztów pracy, transportu, nośników energii i materiałów budowlanych związanych z inflacją. Poprzednia edycja pokazała, że zwiększenie limitu powyżej 30% okazało się niezbędne aby Beneficjenci mogli w pełni zrealizować zaplanowane inwestycje związane z poprawą dostępności</p> <p>Prosimy o umieszczenie informacji o finansowaniu środków trwałych (limit)</p>
3.	Str. 14	<ul style="list-style-type: none"> • uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 150 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt, 	<p>Proponujemy doprecyzowanie terminu „wsparcie edukacyjne” dla osób ze szczególnymi potrzebami w kontekście definicji osoby ze szczególnymi potrzebami</p>

			<p>w jaki sposób udokumentować wsparcie np. dla osób starszych (od jakiego wieku ?), osoby z trudnościami w obszarze zdrowia psychicznego, osoby chorującej przewlekłe, kobiety w ciąży, matki karmiącej, rodziców małych dzieci. Z uwagi na ochronę danych osobowych możliwy jest brak uzyskania takich informacji.</p> <p>z uwagi na specyfikę uczelni medycznej i późniejszego zawodu w uczelni nie ma dużej liczby typowych osób z niepełnosprawnościami ; proponujemy zmniejszyć liczbę osób do 150, należałoby powiązać liczbę osób ze specyfiką i wielkością uczelni</p>
4.	Str. 1 pkt 4 Karta oceny na wejściu w ścieżce „Zaawansowani w dostępności”	Czy jednostka ds. wsparcia, np. BON, DON, Centrum Dostępności, obejmuje wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim poprzedzającym rok , w którym składany jest projekt?	<p>w karcie oceny na wejściu str.1 pkt. 4 jest zapis</p> <p><i>Czy jednostka ds. wsparcia, np. BON, DON, Centrum Dostępności, obejmuje wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, w którym składany jest projekt?</i></p>

			<p>Powoduje nieścisłość z zapisami w „opisie ścieżek str. 14</p> <p>..... w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt?</p> <p>Rok akademicki w którym składany będzie projekt to 2023/2024. Uczelnie nie posiadają pełnych informacji o liczbie osób ze szczególnymi potrzebami. Proponujemy dopisać „ poprzedzającym rok”</p>
5.	Str. 15	<ul style="list-style-type: none"> • Maksymalny poziom cross-financingu – 35% 	<p>Poziom limitu powinien być zwiększony ze względu na ciągły wzrost kosztów prac, transportu, nośników energii i materiałów budowlanych związanych z inflacją. Poprzednia edycja pokazała, że zwiększenie limitu powyżej 30% okazało się niezbędne aby Beneficjenci mogli w pełni zrealizować zaplanowane inwestycje związane z poprawą dostępności</p>
Stanowisko NCBR		Ad. 1: Proponujemy zapis: wymiana dobrych praktyk zapewniania dostępności w kraju lub za granicą. Spójnik „lub” oznacza „i/lub”.	

Ad. 2-5: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Limit c-f nie podlega zmianie – zatwierdzony dokumentami programowymi dla FERS. Jednocześnie informujemy, że nie ma obecnie limitu na środki trwałe.

23. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Politechnika Opolska, Biuro Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Biuro Projektów Europejskich
--------------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – cały dokument	Dokument niezgodny z art. 24 ust. 5 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r.	Aby przedstawiony do konsultacji dokument mógł zostać uznany za zgodny z Konwencją, powinien on prowadzić do sytuacji, w której Wnioskodawcy będą zobowiązani do zagwarantowania osobom z niepełnosprawnościami odpowiedniego poziomu dostępu do szkolnictwa. Tymczasem dokument, mimo iż wielokrotnie odwołuje się do Konwencji, nie zawiera żadnych szczegółowych wytycznych i mechanizmów zapewnienia dostępności w

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
			Uczelniach. Aby tak się stało, oba opisane modele powinny zawierać mechanizmy, które określają: <ol style="list-style-type: none"> 1. szczegółowe minimalne wymagania, jakie musi spełnić Wnioskodawca na wyjściu z projektu oraz 2. mechanizm weryfikacji spełnienia tych wymagań.
2	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – cały dokument	Nie zgodność z regulacjami w zakresie funduszy strukturalnych UE.	Działania w ramach priorytetu 03.01 FERS mają na celu wyrównywanie dostępu osób z niepełnosprawnościami do szkolnictwa wyższego. Przedstawiony do konsultacji dokument nie skupia się jednak na zagwarantowaniu dostępu do szkolnictwa wyższego możliwie szerokiej grupie osób z niepełnosprawnościami, lecz tworzy źródło finansowania dla uczelni na bez mała dowolny cel, związany z szeroko rozumianymi działaniami powiązanych z dostępnością, pod warunkiem wykazania się odpowiednimi zasługami w latach

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
			ubiegłych. Sprawia to wrażenie, że konkurs ten ma być swojego rodzaju nagrodą za osiągnięcia i potencjał zbudowany w latach poprzednich bez wskazywania konkretnych etapów, jakie należy osiągnąć w ramach realizacji projektu.
3	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 3, 4, 14, 17 oraz Karty oceny w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” oraz „Liderzy dostępności”	Brak daty aktu prawnego, powinno być: <i>Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r.</i>	Błąd rzeczowy. Ujednolicić w całym dokumencie
4	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie	Opis składu Panelu eksperckiego - proszę o rozważenie, czy nie powinno się włączyć do Panelu przedstawiciela/-ki organizacji	W przedstawionym do konsultacji dokumencie podawana jest ważkość trzeciej misji uczelni.

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
	coraz bardziej dostępne” – str. 4	pozarządowych zajmujących się wsparciem osób z niepełnosprawnościami / dostępnością.	
5	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 8, 9, 13	Skróty użyte w dokumencie - BON/DON/CD – powinny zostać rozwinięte przynajmniej przy pierwszym ich użyciu w tekście.	Celem jest zwiększenie dostępności tekstu.
6	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 9	Skróty użyte w dokumencie – ASD, ADHD/ADD – powinny zostać rozwinięte.	Celem jest zwiększenie dostępności tekstu.
7	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 12	Rezultaty projektów w ścieżkach „Zaawansowani w dostępności” i „Liderzy dostępności” są opisane w sposób pozostawiający przestrzeń do nadużyć lub niewłaściwych interpretacji. Pkt. 1 – <i>długofalowymi rezultatami...</i> czyli jakimi? Pkt. 2 – <i>pobudzać do...</i> czyli co robić?	Punkt jest powiązany z uwagami przedstawionymi w pkt. 1 niniejszej tabeli. W obecnym brzmieniu punkty są sformułowane w taki sposób, że właściwie nie wiadomo, co ma być rezultatem realizowanych projektów.

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
		<p>Pkt. 3 – to nie jest rezultat lecz opis działania.</p> <p>Pkt. 4 – jak to wykazać?</p> <p>Pkt. 5 – <i>położyć duży nacisk...</i> czyli co robić?</p> <p>Pkt. 6 – użycie czasownika <i>powinni</i> pozostawia w domyśle brak obowiązku. Sugeruje się, by rezultat ten sformułować w następujący sposób: <i>Stworzenie przez Liderów dostępności rekomendacji ...</i></p>	<p>Rezultaty powinny zostać w całości przeredagowane i sformułowane w taki sposób, by były jasne, weryfikowalne i mierzalne.</p> <p>W odniesieniu do punktu 6 nasuwa się również pytanie o standard przygotowania rekomendacji oraz ścieżkę ich opracowywania.</p>
8	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 13	<p>Zapis: „[...] uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD)” należy wykreślić.</p>	<p>Niniejsze uzasadnienie jest połączone z uwagą w pkt. 2 niniejszej tabeli.</p> <p>Ponadto dodać należy, że podanie okresu pięcioletniego oznacza, że oczekuje się, że jednostki organizacyjne zajmujące się dostępnością i wsparciem osób z niepełnosprawnościami powstały w Polsce jeszcze przed wejściem w życie Ustawy z dnia 19 lipca</p>

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
			<p>2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Tymczasem wiadome jest, że jednostki takie były tworzone na uczelniach już po wejściu życie ww. ustawy, lub w trakcie realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) pn.: „Uczelnia Dostępna” (nabór wniosków: od 15.04.2019 do 28.06.2019), lub – w odniesieniu do centrów dostępności - mają zostać utworzone w ramach nadchodzącego naboru. Poza powyższym, przywołany zapis nie jest zgodny z podstawami prawnymi zawartymi w Opisie ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” i ma charakter dyskryminujący. Żaden z wymienionych aktów prawnych nie określa wymaganego czasu funkcjonowania przywołanych jednostek.</p>
9	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie	Zapis:	Zapis jest niezgodny z podstawami prawnymi przywołanymi w Opisie ścieżek dla naboru

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
	coraz bardziej dostępne” – str. 13	„W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz” jest niedopuszczalny i powinien zostać usunięty.	„Uczelnie coraz bardziej dostępne” i ma charakter dyskryminujący. Żaden z wymienionych aktów prawnych nie określa liczby osób, których zatrudnienie jest konieczne w przywołanych jednostkach. Przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce określają autonomię uniwersytecką. Unormowanie art. 9 ust. 2 ww. ustawy stanowi, że uczelnia jest autonomiczna na zasadach określonych w ustawie. Oznacza to, że narzucanie poziomu zatrudnienia i rodzaju umów o pracę jest bezpodstawne.
10	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 13	Zapis: „Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym” jest niedopuszczalny i powinien zostać usunięty.	Zapis ten ma charakter dyskryminujący i pozostawia wrażenie, że konkurs jest projektowany pod konkretne uczelnie. Poza tym, pozostaje w sprzeczności ze sformułowaniem na str. 12 oraz 13: „ <i>Ścieżka ta przeznaczona jest dla uczelni, które korzystały już z funduszy konkursu „Uczelnia dostępna”</i> ”

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
			<p>realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (POWER) i chcą profesjonalizować swoje działania lub zainicjować aktywności w wymaganych w obecnym konkursie obszarach dostępności”, ponieważ przy tak sformułowanych dyskryminujących kryteriach dostępu nie jest to konkurs dla wszystkich uczelni, które korzystały już z funduszy konkursu „Uczelnia dostępna” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 i które chcą profesjonalizować swoje działania lub zainicjować aktywności w wymaganych w obecnym konkursie obszarach dostępności.</p>
11	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 13	Zapis: „[...] uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim,	1. Zapis jest niezgodny z podstawami prawnymi przywołanymi w opisie ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne”. Żaden z aktów prawnych nie podaje wymaganej minimalnej liczby osób,

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
		poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt” jest niedopuszczalny i powinien zostać usunięty.	<p>jakie powinny być objęte wsparciem na uczelni wyższej.</p> <p>2. Kryterium ma charakter dyskryminujący, jest niezgodne z celem szczegółowy EFS+.CP4.F</p> <p>3. Kryteria dostępu w tym zakresie powinny być ściśle powiązane z celami, jakie mają zostać osiągnięte w ramach realizacji projektów. Poza tym, powinny skupiać się na gwarantowanym przez Wnioskodawców poziomie dostępności na wyjściu z projektu. Kryteria wejścia powinny być natomiast powiązane jedynie z racjonalnym zagwarantowaniem osiągnięcia rezultatów – np. ograniczając możliwość aplikowania o maksymalną kwotę uczelniom posiadającym kilkanaście osób z niepełnosprawnościami wśród studentów.</p>

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
			4. Zapis nie jest zgodny z przywołanym już wyżej opisem ścieżki.
12	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 14	Opis kwalifikacji kierownika projektu: „Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe” powinien zostać zmieniony. Propozycja zapisu: „Osoba ta powinna posiadać doświadczenie w obszarze dostępności lub wsparcia osób z niepełnosprawnościami”.	Zapis ma charakter dyskryminujący - jeśli jednostka ds. dostępności powstała lub ma powstać w trakcie trwania projektu, o który uczelnia zamierza aplikować, to osoba wskazana jako kierownik projektu może nie mieć wymaganego trzyletniego (lub dwuletniego – jest rozbieżność z kartą oceny) doświadczenia.
13	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej	Zapis:	Podanie okresu pięcioletniego oznacza, że oczekuje się, że jednostki organizacyjne zajmujące się na uczelniach dostępnością i wsparciem osób z niepełnosprawnościami powstawały w Polsce

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
	dostępne” – str. 18	„uczelni, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami funkcjonują w strukturze uczelni powyżej 5 lat.” powinien zostać usunięty.	jeszcze przed wejściem w życie Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Tymczasem, jednostki te były tworzone na uczelniach już po wejściu w życie ww. ustawy, lub w trakcie realizacji projektów w ramach wcześniejszego konkursu, lub też, w odniesieniu do centrów dostępności, mają zostać utworzone w ramach niniejszego konkursu. Poza powyższym, zapis ten nie jest zgodny z podstawami prawnymi przywołanymi w Opisie ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne”. Żaden z wymienionych na str. 4 i 5 aktów prawnych nie określa wymaganego czasu funkcjonowania przywołanych jednostek. To kolejny zapis o charakterze dyskryminującym.
14	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie	Zapis:	Zapis jest niezgodny z podstawami prawnymi przywołanymi w Opisie ścieżek dla naboru

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
	coraz bardziej dostępne” – str. 18	„w jednostce zatrudnionych jest więcej niż jeden pracownik i ma ona charakter stały” powinien zostać usunięty.	<p>„Uczelnie coraz bardziej dostępne”. Przepisy Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce określają autonomię uniwersytecką. Unormowanie art. 9 ust. 2 ww. ustawy stanowi, że uczelnia jest autonomiczna na zasadach określonych w ustawie. Oznacza to, że narzucanie poziomu zatrudnienia i rodzaju umów jest bezpodstawne.</p> <p>Poza tym, przywołany zapis nie jest zgodny z podstawami prawnymi zawartymi w Opisie ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” i ma charakter dyskryminujący. Żaden z wymienionych aktów prawnych nie określa liczby osób, których zatrudnienie jest konieczne w przywołanych jednostkach.</p>
15	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej	Zapis: „a przynajmniej 50% ich pracowników posiada minimum czteroletnie doświadczenie w obszarze	Zapis ten sprawia wrażenie, że jest napisany pod konkretne uczelnie i ma charakter dyskryminujący. Jest poza tym sprzeczny z zapisem na str. 17 oraz 14-15: „uczelni, które realizowały już projekty w

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
	dostępne” – str. 18	wsparcia osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w szkolnictwie wyższym” powinien zostać usunięty.	ramach MAXI w konkursach pt. „Uczelnia dostępna” w programie POWER lub dla uczelni, które po skorzystaniu ze ścieżki MIDI, mają stworzone struktury odpowiedzialne za politykę zapewniania dostępności oraz stosowne zapisy w wewnętrznych aktach normatywnych i chcą sprostać najwyższym standardom, tworząc lub rozwijając centra dostępności”, ponieważ wyklucza część uczelni, które realizowały już projekty w ramach MAXI.
16	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 18	Zapis: „uczelni, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia obejmują udokumentowanym wsparciem powyżej 300 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt” powinien zostać usunięty.	1. Zapis jest niezgodny z podstawami prawnymi przywołanymi w Opisie ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne”. Żaden z aktów prawnych nie podaje wymaganej minimalnej liczby osób, jakie powinny być objęte wsparciem na uczelni wyższej.

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
			<p>2. Kryterium ma charakter dyskryminujący, jest niezgodne z celem szczegółowy EFS+.CP4.F</p> <p>3. Kryteria dostępu powinny być ściśle powiązane z celami, jakie mają zostać osiągnięte w ramach realizacji projektów. Kryteria powinny się skupiać na gwarantowanym przez Wnioskodawców poziomie dostępności na wyjściu z projektu. Kryteria wejścia powinny być natomiast powiązane jedynie z racjonalnym zagwarantowaniem osiągnięcia rezultatów – np. ograniczając możliwość aplikowania o maksymalną kwotę uczelniom posiadającym kilkanaście osób z niepełnosprawnościami wśród studentów.</p> <p>4. Zapis nie jest zgodny z przywołanym już wyżej opisem ścieżki.</p>

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
17	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 18	<p>Zapis:</p> <p>„We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej pięcioletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe”</p> <p>powinien zostać zmieniony.</p> <p>Proponowany zapis:</p> <p>„We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać doświadczenie w obszarze dostępności lub wsparcia osób z niepełnosprawnościami.”</p>	<p>Zapis ma charakter dyskryminujący - jeśli jednostka ds. dostępności powstała lub ma powstać w trakcie trwania projektu, o który uczelnia chce aplikować, to osoba wskazana jako kierownik projektu może nie mieć wymaganego pięcioletniego doświadczenia. Ponadto okres ten jest dłuższy niż okres, w którym w Polsce obowiązuje życie Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</p>

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
18	Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” – str. 13, 15	„Maksymalny poziom cross-financingu – 25%”. Sugeruje się zwiększyć ww. limit do co najmniej 30% wartości projektu.	Mając na uwadze, że część barier dla osób z niepełnosprawnościami wynika z niewystarczającego dostosowania budynków i pomieszczeń zasadnym jest, by poziom cross-financingu utrzymać na poziomie podobnym jak w naborze pn.: „Uczelnia dostępna”.
19	Karta oceny na wejściu „Zaawansowani w dostępności” – pkt. 10 oraz Karta oceny „Liderzy dostępności” - pkt.11	Wykreślenie frazy: „zwłaszcza Art. 9, Art. 24 i Art. 27.”	Polskę obowiązuje realizacja wszystkich zapisów Konwencji.
20	Karta oceny na wyjściu	Dot. rezultatów.	Obecne rezultaty są nieweryfikowalne i niemierzalne. Uzasadnienie zawarte jest w pkt 1 i 7 niniejszej listy.

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
	„Zaawansowani w dostępności”		
21	Karta oceny na wyjściu „Liderzy dostępności”	Dot. rezultatów.	Obecne rezultaty są nieweryfikowalne i niemierzalne. Uzasadnienie zawarte jest w pkt 1 i 7 niniejszej listy.
22	Karta oceny na wyjściu „Liderzy dostępności” i opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne”	Niespójność zapisów Karty oceny na wejściu „Liderzy dostępności” z zapisami charakterystyki ścieżki „Liderzy dostępności”.	Konieczność zachowania spójności pomiędzy dokumentami.
Stanowisko NCBR		Ad. 1-2, 7-17 oraz 20-21: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. To również przełoży się na właściwy odbiór efektów projektów na koniec lub nawet w trakcie ich realizacji – by opiekunowie projektów ze strony NCBR zwracali uwagę na aspekt merytoryczny a nie jedynie liczbowy. Ad. 3: Błąd zostanie poprawiony.	

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
		Ad. 4-6,19: Propozycje zostaną uwzględnione. Ad. 18: Limit c-f nie może zostać zmieniony. Został określony dla Działania 03.01 w dokumentach programowych FERS. Ad. 22: Informacje zostaną uspołnione.	

24. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Wyższa Szkoła Inżynierii i Zdrowia w Warszawie
--------------------------	---

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	11	Współpraca z otoczeniem na rzecz dostępności/ <u>Propozycja zapisu</u> Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz dostępności	Należy zastosować zapis adekwatny do zapisów stosowanych przez uczelnie o profilu praktycznym, które na co dzień prowadzą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, by potencjalni wnioskodawcy rozumieli, że istotna jest również współpraca z rynkiem pracy/przedsiębiorcami, którzy powinni być otwarci

			na zatrudnienie absolwenta ze szczególnymi potrzebami.
2.	13	<p>Ścieżka ta przeznaczona jest dla:</p> <p>uczelni, które realizowały już projekty w ramach ścieżki MIDI lub MAXI w konkursach pt. „Uczelnie dostępna” w programie POWER oraz uczelnie o profilu praktycznym poprzez zastosowanie zapisu/ <u>Propozycja zapisu</u> <i>Ścieżka ta przeznaczona jest dla: uczelni, które realizowały już projekty w ramach ścieżki MINI, MIDI lub MAXI</i></p>	<p>wykluczono uczelnie, które brały udział w ścieżce MINI i od tamtego czasu dość mocno rozwinęły swoje działania w obszarach wskazanych w tymże konkursie i powinny je dalej rozwijać, by móc osiągnąć wyższy stopień dostępności określony dla ścieżki MIDI, a nawet MAXI. Zupełnie niezrozumiałe jest pominięcie uczelni, które potrzebują realnego wsparcia na rzecz dostępności uczelni, a co więcej częściowo zrealizowały już założenia przedmiotowego [drugiego] konkursu.</p> <p>Ponadto opis obszarów w ścieżce dostępności sugeruje, że wcale nie powinny być to uczelnie, które brały udział w ścieżce MIDI czy MAXI skoro w założeniach konkursu w wielu punktach mowa o podstawach jak np. [podano tylko kilka przykładów]</p>

			<ol style="list-style-type: none">1. przy dostępności cyfrowej mówi się o wypracowywaniu zasad zapewniania standardów dostępności dla istniejących oraz nowych stron internetowych co powinno być podstawą w realizacji wcześniejszych projektów2. przy dostępności rekrutacji mówi się o stworzeniu dostępnego systemu rekrutacji z uwzględnieniem aktualnego standardu dostępności cyfrowej WCAG,3. przy dostępności procesu kształcenia mówi się o zapewnieniu transparentnych zasad ubiegania się o adaptacje procesu kształcenia opisanych w stosownym zarządzeniu <p>Jeżeli w założeniach konkursowych wymienia się podstawy, które były już realizowane w projektach na poziomie ścieżki MINI, to tym samym nie można wykluczać takich uczelni na rzecz uczelni realizujących ścieżkę MIDI i MAXI, które to te</p>
--	--	--	---

			<p>standardy dostępności powinny mieć już dawno spełnione. Koncepcja obszarów dostępności nie odpowiada w swoim założeniu grupie docelowej, którą określono jako grupę zaawansowanych w dostępności. Działania w wielu punktach [obszarach dostępności] sprofilowano tak, by dotyczyły podstaw dostępności, a jednocześnie przypisano je do grupy docelowej, która ma być zaawansowana w dostępności – takie założenia nieco się wykluczają.</p>
3.	13	<p>uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze</p>	<p>5 lat działania jednostki organizacyjnej wyklucza z projektu uczelnie, które takie jednostki powołały w ramach projektów realizowanych w ramach ścieżki MINI. W takich projektach jednostki powołano do istnienia od 2020-2021 r.</p> <p>Ponadto zapis ten nie precyzuje jak należy rozumieć zatrudnienie – czy pełnomocnika rektora ds. OzN można uznać za taką osobę, czy powinien być to dodatkowo pracownik administracyjny. W przypadku, w którym oprócz</p>

		<p>wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym/</p> <p><u>Propozycja zapisu</u></p> <p><i>uczelni, w których od co najmniej 3 lat [licząc do dnia składania wniosku do przedmiotowego konkursu] działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudniony jest Pełnomocnik rektora ds. OzN ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni.</i></p>	<p>pełnomocnika ma być jeszcze jeden dodatkowy pracownik następuje ponowne wykluczenie uczelni, w których pracę pełnomocnika wspierają osoby zatrudnione w administracji uczelni np. w biurze spraw studenckich, biurze organizacji studiów. Na niektórych uczelniach inne jednostki administracyjne [pracownicy tychże jednostek] uczelni są zobowiązane do realizacji polityki dostępności pod kierunkiem biura BON [pełnomocnika]. Uczelnie niepubliczne nie otrzymując finansowania ze środków budżetowych na zatrudnienie kadry administracyjnej muszą racjonalnie gospodarować własnymi środkami, co sprawia, że nie mając tak rozbudowanej administracji, jak uczelnie publiczne, i tak realizują ten sam zakres zadań. Pozostawienie takiego zapisu wykluczy część uczelni.</p>
4.	13	<p>uczelni, które posiadają opisane w wewnętrznych aktach prawnych procesy i procedury wsparcia osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami</p>	<p>w opisie skupiono się jedynie na uczelniach ogólnoakademickich pomijając uczelnie o profilu praktycznym, które z uwagi na zawodowy</p>

		w procesie kształcenia i prowadzeniu działalności naukowej, <u>Propozycja zapisu</u> <i>uczelni, które posiadają opisane w wewnętrznych aktach prawnych procesy i procedury wsparcia osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w procesie kształcenia i/lub prowadzeniu działalności naukowej i/lub działalności zawodowej, wejścia na rynek pracy oraz rozwoju</i>	charakter kształcenia współpracują z otoczeniem społeczno-gospodarczym i kształcą dla potrzeb rynku pracy [pominięto działalność zawodową studenta].
5.	14	uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt,	Warunek niemożliwy do zrealizowania nawet w przypadku dużych uczelni. Warunek nie powinien być obligatoryjny. Należy go usunąć.
6.	13-14	Ścieżka ta przeznaczona jest dla: <u>Propozycja zapisu</u> Ścieżka ta przeznaczona jest dla: [należy spełnić co najmniej..... ze wskazanych warunków]	Nie jest jasne, czy uczelnia ma spełnić jeden warunek czy wszystkie łącznie [co nie jest wówczas możliwe]. Te formy zapisu sugerują, że konkurs skierowany jest wprost do konkretnych uczelni zwłaszcza uczelni o rozbudowanych strukturach administracyjnych, co nie zawsze

			przekłada się na rzeczywistą realizację dostępności.
7.	14	<p>W tej ścieżce wymagana jest realizacja zadań w pierwszych siedmiu z dziewięciu obszarów dostępności, obowiązujących w konkursie „Uczelnie coraz bardziej dostępne” tj.: 1. dostępności architektonicznej, 2. cyfrowej, 3. informacyjno-komunikacyjnej, 4. rekrutacji, 5. procesu kształcenia, 6. prowadzenia badań naukowych oraz 7. procedur i procesów na rzecz dostępności.</p> <p><u>Propozycja zapisu</u></p> <p>W tej ścieżce wymagana jest realizacja zadań w siedmiu z dziewięciu obszarów dostępności, obowiązujących w konkursie „Uczelnie coraz bardziej dostępne” tj.: 1. dostępności architektonicznej, 2. cyfrowej, 3. informacyjno-komunikacyjnej, 4. rekrutacji, 5. procesu kształcenia, 6. prowadzenia badań naukowych lub 9. Współpraca z otoczeniem na rzecz</p>	<p>W tej ścieżce nie uwzględniono uczelni o profilu praktycznym tj. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz dostępności, a sprofilowaną ją pod uczelnię o profilu ogólnoakademickim – obszar dostępności nr 6. Prowadzenie badań naukowych. Należy włączyć do realizacji obszar nr 9 - Współpraca z otoczeniem na rzecz dostępności, a tym samym dać uczelni wybór zgodny z jej profilem.</p>

		dostępności oraz 7. procedur i procesów na rzecz dostępności	
8.	14	<p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe. W przypadku zmiany kierownika w trakcie działania projektu, osoba przejmująca to stanowisko także musi spełniać wymóg posiadania kompetencji i co najmniej trzyletniego doświadczenia zawodowe na rzecz dostępności/ <u>Propozycja zapisu</u></p> <p><i>Osoba ta powinna posiadać co najmniej pięcioletnie doświadczenie w realizacji projektów POWER, w tym dwuletnie doświadczenie w obszarze dostępności związane z realizacją projektów na rzecz dostępności uczelni lub udokumentowane doświadczenie z innej</i></p>	<p>Zapis ograniczający możliwość wyboru odpowiedniej osoby do efektywnej realizacji projektu. Kierowanie projektem nie może być zestawiane wyłącznie z doświadczeniem w zakresie pracy na uczelni w jednostce zajmującej się dostępnością. Osoba kierująca projektem powinna mieć doświadczenie w realizacji projektów POWER, a w tym przede wszystkim wykazać się doświadczeniem w realizacji projektów związanych z dostępnością.</p>

		<i>dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe</i>	
9.	Karta oceny na WEJŚCIU w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” pkt.13	Czy osoba, która będzie kierowała projektem ma co najmniej dwuletnie doświadczenie w obszarze wsparcia edukacyjnego i/lub w obszarze zapewniania dostępności?	Rozbieżność w zapisach pomiędzy dokumentem Opis ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” [s.14], a kartą na wejściu [pkt. 13, s.2]
Stanowisko NCBR		Ad. 1: Zapis zostanie doprecyzowany. Ad. 2, 3 i 5: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Ad. 4 i 6: Propozycje zostają przyjęte. Ad. 7: Zapis o obligatoryjności obszarów dla danej ścieżki zostanie doprecyzowany. Ad. 8: Wymagania pozostaną, ale zakłada się ich zmniejszenie. Ad. 9: Informacje zostaną uszójnione.	

25. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Politechnika Łódzka
-------------------	---------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	14	Zmiana z "uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt," na: "uczelni, które obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt,"	Projekt jest skierowany do wszystkich jednostek uczelni oraz szeroko rozumianej społeczności akademickiej uczelni, nie tylko jednostki ds. wsparcia edukacyjnego. Należy uwzględnić wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami realizowane przez różne jednostki uczelni.
2	18	Zmiana z "Osoba ta powinna posiadać co najmniej pięcioletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo	Wcześniejsze projekty trwały cztery lata - jest to okres, który pozwolił na uzyskanie odpowiedniego doświadczenia w obszarze dostępności.

		<p>wyższe."</p> <p>na "Osoba ta powinna posiadać co najmniej czteroletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe."</p>	
3	11	<p>Zmiana z "d) zapewnianie dostępności dla rodziców małych dzieci i opiekunów osób zależnych m.in. poprzez elastyczne możliwości pracy, zapewnienie przewijaków, miejsc parkingowych."</p> <p>na "d) zapewnianie dostępności dla osób niepełnosprawnych, rodziców małych dzieci i opiekunów osób zależnych m.in. poprzez elastyczne możliwości pracy, zapewnienie przewijaków (w tym przewijaków dla osób dorosłych - tzw. "komfortek"), miejsc parkingowych.</p>	<p>Zmiana dotyczy uwzględnienia osób niepełnosprawnych w środowisku pracy oraz uwzględnienia potrzeb osób dorosłych, które np. korzystają z pieluch.</p>

4	17	Pkt 7. Testowanie nowych sposobów nauczania języków obcych grup osób, innych niż z klasycznymi niepełnosprawnościami, np. podejście do nauczania osób z trudnościami w uczeniu się, w utrzymaniu koncentracji. Publikacja wyników badań.	Dlaczego w konkursie skupiamy się na nauczaniu języków obcych, a nie uwzględnia się innych kwestii, jak np. zajęć sportowych / w-f czy matematyki i przedmiotów pokrewnych (jak statystyka czy logika), które są uwzględnione w wielu kierunkach studiów - nie tylko na uczelniach technicznych.
5	karta oceny na WEJŚCIU - "Zaawansowani w dostępności"	pkt "5. Proszę opisać kluczowe wnioski z badań, analiz, raportów z odniesieniem do oryginalnych materiałów i uzasadnić podejmowane w projekcie zadania."	Nie ma analogicznego wymogu w bardziej zaawansowanej ścieżce "Liderzy". Wydaje się, że kryteria podstawowe powinny być analogiczne. Postulujemy albo rezygnację z tego kryterium, albo uzupełnienie karty oceny w ścieżce "Liderzy" o analogiczny zapis.
6	karta oceny na WEJŚCIU - "Zaawansowani w dostępności"	13. Czy osoba, która będzie kierowała projektem ma co najmniej dwuletnie doświadczenie w obszarze wsparcia edukacyjnego i/lub w obszarze zapewniania dostępność?	Rozbieżność zapisów z "opisem ścieżek" - wg opisu ze strony 14 - "Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe. "

7	17	1. Przeprowadzenie badań lub analiz wpływu <i>Konwencji ONZ</i> oraz krajowych ustaw dostępnościowych w kontekście zmian zachodzących w uczelniach w zakresie wdrażania dostępności.	Wydaje się, że zapis wskazuje na realizację badań naukowych z zakresu socjologii - wątpliwe wydaje się, że badanie lub analiza wpływu Konwencji ONZ będzie mieć wpływ na zapewnienie dostępności.
8	17	2. Opracowanie analizy dotyczącej dyskryminacji ze względu na szczególne potrzeby w przestrzeni akademickiej (dyskryminacja bezpośrednia, pośrednia, intersekcyjna, systemowa; definicje, przykłady, strategie przeciwdziałania).	Wydaje się, że zapis wskazuje na realizację badań naukowych z zakresu socjologii - wątpliwe wydaje się, że badanie lub analiza wpływu dyskryminacji będzie mieć wpływ na zapewnienie dostępności
9	karta oceny na WEJŚCIU - "Zaawansowani w dostępności"	Czy obligatoryjnie trzeba spełnić wszystkie kryteria z "karty oceny" na wejściu danej ścieżce? Ile punktów (przy ocenie spełnia / nie spełnia) trzeba uzyskać, żeby mieć pozytywną ocenę karty?	
Stanowisko NCBR		Ad. 1-2: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane. Ad. 3-5: Propozycje zostaną przeanalizowane. Ad. 6: Informacje zostaną uszeregowane.	

Ad. 7 i 8: Zapisy zostaną doprecyzowane.

Ad. 9: Proces zostanie zmodyfiowany.

26. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	12	Wartość maksymalna dofinansowania projektów realizowanych w tej ścieżce nie może przekroczyć 6 milionów złotych.	<p>Celem jest zwiększenie liczby uczelni, które otrzymają wsparcie w ramach konkursu Dużego DOS-u. Ponadto uczelnie otrzymały również duże środki finansowe w konkursie Uczelnia dostępna ramach ścieżki MIDI.</p> <p>Wydaje się, że wartość projektu (wartość dotacji) powinna być powiązana z liczbą wspieranych osób. Nie powinno dochodzić do sytuacji, gdy olbrzymie środki kierowane są do uczelni, które wspierają garstkę osób z niepełnosprawnościami i innymi osobami ze szczególnymi potrzebami. To nie</p>

			<p>musi być prosta proporcja, ale – ogólnie – powinno być taka korelacja.</p> <p>Dla uruchomienia dyskusji w tym wątku przedstawiam następującą propozycję:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 3 mln zł – do 10 wspieranych osób 2. 4 mln zł - między 11 a 50 wspieranych osób 3. 5 mln zł – między 51 a 100 wspieranych osób 4. 6 mln zł – od 101 wspieranych osób
2	15	Wartość maksymalna dofinansowania projektów realizowanych w tej ścieżce nie może przekroczyć 12 milionów złotych.	Celem jest zwiększenie liczby uczelni, które otrzymają wsparcie w ramach konkursu Dużego DOS-u. Ponadto uczelnie otrzymały również duże środki finansowe w konkursie Uczelnia dostępna ramach ścieżki MAXI
3	13	uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W	W przypadku zwolnienia się doświadczonej osoby w mniejszych ośrodkach (nawet miastach wojewódzkich) nie ma możliwości zastąpienia takiej osoby osobą z zewnątrz spełniającą

		<p>jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym,</p>	<p>powyższe wymagania. Nawet zatrudnienie tyflop pedagoga z 15-letnim doświadczeniem w pracy z osobami z niepełnosprawnościami w oświacie nie spełnia tych wymagań (gdyż osoba nie ma doświadczenia w szkolnictwie wyższym).</p>
4	14	<p>W tej ścieżce wymagana jest realizacja zadań w pierwszych ośmiu z dziewięciu obszarów dostępności, obowiązujących w konkursie „Uczelnie coraz bardziej dostępne” tj.: 1. dostępności architektonicznej, 2. cyfrowej, 3. informacyjno-komunikacyjnej, 4. rekrutacji, 5. procesu kształcenia, 6. prowadzenia badań naukowych, 7. procedur i procesów na rzecz dostępności oraz 9. współpraca z otoczeniem na rzecz dostępności</p>	<p>Obszar „Współpraca z otoczeniem na rzecz dostępności” powinien być wymagany w ścieżce Zaawansowani w Dostępności. Takiego typu działania są oczekiwane wobec uczelni, zwłaszcza w małych środowiskach lokalnych. Przykładowo, we Włocławku możliwość oddziaływania na lokalne środowisko mają przede wszystkim lokalne uczelnie (a nie duże uniwersytety z oddalonych ośrodków, które są ogólnopolskimi liderami dostępności). Zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 11 ust. 1 pkt 10) „działanie na rzecz</p>

			społeczności lokalnych i regionalnych” należy do podstawowych zadań wszystkich uczelni.
5	15	<ul style="list-style-type: none"> Uczelnia ma obowiązek stworzyć lub rozwinąć istniejące centrum dostępności. Centra muszą gromadzić wiedzę o dostępności i upowszechniać ją wśród innych uczelni i swoim otoczeniu społecznym oraz biznesowym, zgodnie z trzecią misją uczelni. Centra powinny realizować tę misję w spójności z charakterem i strategią rozwoju uczelni. 	<p>Wkreślić lub ograniczyć działalność takiej jednostki do centrów dostępnej edukacji.</p> <p>Środki z tego konkursu mają służyć dostępności uczelni a nie realizacji innowacyjnych projektów dotyczących dostępności z innych dziedzin życia.</p> <p>Centra dostępności powinny być tworzone na podstawie oddzielnych konkursów, gdzie kryterium wyboru powinna być wiedza i doświadczenie naukowców oraz współpraca ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami a nie liczba obsługiwanych osób ze szczególnymi potrzebami przez jednostkę ds. wsparcia edukacyjnego.</p>

6	14,18	<ul style="list-style-type: none"> uczeln, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt, 	<p>Zapisy dotyczące udokumentowanego wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami (i liczby takich wspieranych osób) są nieprecyzyjne lub ryzykowne. Po pierwsze, nie wszystkie uczelnie archiwizują dokumentację dotyczącą wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami, które nie są osobami z niepełnosprawnościami. Zgodnie z RODO, jeśli nie ma wyraźnego wymogu lub wyraźnej potrzeby przetwarzania danych szczególnych, to takich danych nie wolno przetwarzać, dotyczy to w szczególności archiwizowania informacji po udzieleniu wsparcia. Warto tu wymienić, między innymi, wsparcie psychologiczne. Po drugie, można sobie wyobrazić podjęcie ad hoc działań skierowanych, na przykład, do seniorów i senierek biorących udział w uniwersytetach trzeciego wieku i sztuczne “napompowanie” statystyk</p>
Stanowisko NCBR		Ad. 1-2: Propozycje uzależnienia kwoty wsparcia od liczby objętych wsparciem nie zostaje przyjęta. Kwestia obniżenia maksymalnej wartości projektów będzie analizowana.	

<p>Ad. 3 i 6: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.</p> <p>Ad. 4: Propozycja nie zostaje przyjęta.</p> <p>Ad. 5: Przewiduje się uwzględnienie centrów w odrębnym naborze.</p>
--

27. Informacja o zgłaszającym

imię i nazwisko/nazwa organizacji	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami
-----------------------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	cały dokument	Zapisy w dokumencie nie gwarantują pełnego wdrożenia art. 24 ust. 5 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.	Zbyt ogólny opis ścieżek nie gwarantuje wdrożenia zobowiązań wynikających z art. 24 ust. 5 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, co może skutkować pozornym, a nie rzeczywistym wyrównywaniem szans osób z niepełnosprawnościami na poziomie szkoły wyższej.

			<p>W opisie ścieżek muszą być określone szczegółowo minimalne wymagania w zakresie dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej, komunikacyjnej oraz wszystkich usług świadczonych przez szkołę wyższą, jakie będą musiały spełnić podmioty realizujące działania w ramach tego projektu.</p> <p>Stworzenie katalogu minimalnych wymagań oznacza jednocześnie konieczność opracowania metodologii monitorowania i weryfikacji spełnienia tych wymagań.</p>
2	str. 13	<p>„Projekty mogą być przez uczelnię realizowane samodzielnie lub w partnerstwach m.in. z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi działającymi na rzecz dostępności”.</p> <p>Proponujemy zmianę zapisu na:</p> <p>„W realizację muszą być zaangażowane organizacje pozarządowe lub grupy nieformalne działające na rzecz dostępności”.</p>	<p>Nasz propozycja wynika z zasady „Nic o nas o nas bez nas”, przyjętej w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Zasada ta zobowiązuje w szczególności podmioty świadczące usługi powszechnie dostępne do angażowania środowiska odbiorców docelowych do projektowania, monitorowania i ewaluacji tych działań.</p>

3	str. 13	<p>„W przypadku partnerstw z organizacjami, które reprezentują istotne interesy grup docelowych z otoczenia uczelni, organizacje te muszą posiadać w swoich dokumentach wewnętrznych zapisy na rzecz dostępności od co najmniej roku”.</p>	<p>W całym zapisie należałoby doprecyzować:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co należy rozumieć pod pojęciem „istotne interesy grup docelowych”? 2. Jak należy zdefiniować „grup docelowych z otoczenia uczelni”? 3. Czym są „zapisy na rzecz dostępności” i w jakich dokładnie dokumentach zapisy te powinny się znaleźć (statut organizacji, uchwała ciała decyzyjnego)?
4	str. 13	<p>Należy podkreślić, że realizacja projektu w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” w partnerstwie nie jest dodatkowo premiowana.</p> <p>Proponujemy zmianę na:</p> <p>Realizacja projektu w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” w partnerstwie jest kryterium premiującym.</p>	<p>W świetle uzasadnienia zamieszczonego w wersji nr 2, partnerstwo z organizacjami reprezentującymi osoby z niepełnosprawnościami w tego rodzaju działaniach powinno być szczególnie premiowane. Warto zauważyć, że takie rozwiązanie zostało słusznie zaproponowane w tzw. małym DOS-ie. Zaangażowanie środowiska odbiorców daje gwarancję, że produkty i działania zaproponowane i realizowane w ramach projektów będą użyteczne dla ich odbiorców.</p>

5	str. 13	<p>„Ścieżka ta jest przeznaczona dla:</p> <p>(...)</p> <ul style="list-style-type: none"> uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym,” 	<p>Dla skuteczności, efektywności i trwałości działań na rzecz dostępności kwestia okresu działania jednostki zajmującej się dostępnością wydaje się mało istotna. Należy również zauważyć, że część Wnioskodawców będzie chciała powołać taką jednostkę w trakcie realizacji projektu i taką możliwość należy im stworzyć. Wymagania wskazane w tym zapisie powinny być raczej efektem końcowym, a nie kryterium dostępu do udziału w konkursie.</p>
6	str. 14	<p>„Ścieżka ta jest przeznaczona dla:</p> <p>(...)</p> <ul style="list-style-type: none"> uczelni, których jednostki ds. wsparcia 	<p>Biorąc pod uwagę różną i czasami bardzo rozbieżną liczbę osób studiujących na poszczególnych uczelniach w kraju, limit 200 osób ze szczególnymi potrzebami formalnie</p>

		<p>edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt,”</p>	<p>wspieranych przez uczelnię wydaje się zbyt wysoki. Warto zauważyć, że konkurs powinien prowadzić do wyrównywania dostępu do szkolnictwa wyższego dla osób z niepełnosprawnościami. Wprowadzenie minimalnego, bardzo wysokiego progu wejścia prowadzić będzie w kierunku przeciwnym względem celu określonego w SZoP, tzn. do powiększenia istniejących różnic.</p>
<p>Stanowisko NCBR</p>		<p>Ad. 1, 5 i 6: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.</p> <p>Ad. 2: Uwaga nie przyjęta.</p> <p>Ad. 3: Zapisy zostaną doprecyzowane.</p> <p>Ad. 4: Uwaga nie przyjęta. Partnerstwo nie będzie dodatkowo premiowane.</p>	

28. Informacja o zgłaszającym

imię i nazwisko/nazwa organizacji	Stowarzyszenie Twoje nowe możliwości
--	---

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	Uwaga ogólna	Zaangażowanie w proces oceny wniosków, współpracę z ekspertami KOP czy inne rodzaje paneli eksperckich może budzić podejrzenia braku przejrzystości i równych szans.	Dla zachowania transparentności zaangażowanie ekspertów ds. dostępności związanych z wnioskodawcami powinno zakończyć się na etapie przyjęcia fiszki przez KM FERS. Do etapu KM włącznie proces tworzenia dokumentacji jest jawny i przejrzysty, uwagi mogą być zgłaszane przez wiele podmiotów i możliwe jest publiczne monitorowanie procesu. W dalszych pracach nie mogą uczestniczyć osoby zaangażowane i zainteresowane określonymi rozstrzygnięciami. Budzi to poważne zastrzeżenia co do konfliktu interesów, przy czym nie jest tu kluczowy rzeczywisty ewentualny konflikt – ale samo przekonanie Wnioskodawców, że taki konflikt może występować.

2	<p>Cały dokument</p>	<p>Dokument niezgodny z Art. 24 ust. 5 Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych</p>	<p>Zgodnie z brzmieniem Art./ 24 ust. 5 Konwencji 5.</p> <p>Państwa Strony zapewnią, że osoby niepełnosprawne będą miały dostęp do powszechnego szkolnictwa wyższego, szkolenia zawodowego, kształcenia dorosłych i możliwości uczenia się przez całe życie, bez dyskryminacji i na zasadzie równości z innymi osobami. W tym celu Państwa Strony zagwarantują, że zapewnione będą racjonalne usprawnienia dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>W opisie ścieżek znajduje się wiele odniesień do Konwencji, jednakże dokument nie realizuje kluczowego dla szkolnictwa wyższego Art. 24 ust. 5, który traktuje o gwarantowaniu przez Polskę dostępu osobom z niepełnosprawnością do dostępnego szkolnictwa wyższego. W związku z powyższym, aby przedstawiony do konsultacji dokument uznać za zgodny z duchem Konwencji powinien on prowadzić do sytuacji, w której Wnioskodawcy będą zobowiązani do zagwarantowania OzN odpowiedniego poziomu dostępu do szkolnictwa.</p> <p>NCBR jako jednostka pośrednio wdrażająca w życie zapisy Konwencji w imieniu Rzeczypospolitej jako sygnatariusza Konwencji powinien dążyć do wprowadzenia w życie mechanizmów</p>
---	-----------------------------	---	--

			<p>gwarantujących zapewnienie dostępności dla OzN u wnioskodawców, które w naszej opinii należy rozumieć jako wprowadzenie w modelach mechanizmów, które określają:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Szczegółowe minimalne wymagania, jakie musi spełnić Wnioskodawca na wyjściu z projektu, b) Mechanizm weryfikacji spełnienia tych wymagań. <p>Dokument w obecnym kształcie, mimo iż wielokrotnie odwołuje się do Konwencji nie zawiera żadnych szczegółowych wytycznych i mechanizmów zapewnienia zagwarantowania dostępności w Uczelniach.</p>
3	Kryteria wejścia do projektu	Minimalna liczba 200 OzN wspieranych w roku poprzednim jest nieuzasadnionym dyskryminującym kryterium, niezgodna z celem szczegółowy EFS+.CP4.F	Zgodnie z celem EFS+.CP4.F – „Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego ...” konkurs powinien prowadzić do wyrównywania dostępu do szkolnictwa wyższego dla OzN. Wprowadzenie minimalnego bardzo wysokiego progu wejścia prowadzi będzie w kierunku przeciwnym względem celu określonego w SZoP, tzn. do powiększenia różnic. Poziom dostępności zaawansowanych podmiotów będzie rósł, przy jednoczesnym odcięciu wsparcia w mniejszych i/lub mniej zaawansowanych uczelniach.

			<p>Kryteria dostępu w tym zakresie powinny być ściśle powiązane z celami, jakie mają zostać osiągnięte w ramach realizacji projektów. Kryteria powinny się skupiać na gwarantowanym przez Wnioskodawców poziomie dostępności na wyjściu z projektu. Kryteria wejścia powinny być natomiast powiązane jedynie z racjonalnym zagwarantowaniem osiągnięcia rezultatów – np. ograniczając możliwość aplikowania o maksymalną kwotę uczelniom posiadającym kilkanaście OzN wśród studentów.</p>
4	Uwaga kierunkowa	Brak jednolitego standardu wsparcia OzN w aplikujących uczelniach nie pozwala na określenie kosztochłonności wsparcia i finansowanie trwałości na poziomie systemowym	<p>Obecny system finansowania uczelni w ramach FWON z MEIN nie pozwala na finansowanie ciągłości wsparcia projektów po ich zakończenia ze względu na zbyt niską wartość – obecnie ok 56mln zł w skali kraju. Jednocześnie brak jednolitych, chociażby ramowych standardów wsparcia nie pozwala w żaden sposób określić kosztochłonności wsparcia statystycznej OzN. W dalszej kolejności nie pozwala to na zaplanowanie odpowiednich środków w ramach budżetu resortu.</p> <p>Przyjęcie w ramach dużego dos tych samych - bądź nieco szerszych - kryteriów merytorycznych na wyjściu z projektu pozwoli na dokonanie takich szacunków.</p>

			<p>Wychodzi to poza bezpośredni obszar projektu, jednak w sytuacji, gdy w obydwu konkursach uczelnie będą wdrażać ten sam standard minimum naturalnym będzie dostosowanie wysokości FWON do kosztochłonności co najmniej tego standardu.</p> <p>Proponujemy standard ścieżki rozwój z małego DOS.</p>
Stanowisko NCBR			<p>Ad. 1: Opinia panelu nie będzie miała charakteru wiążącego. Ma być pomocna w ocenie wniosku przez ekspertów oceniających. Prace paneli zostaną zorganizowane w taki sposób, by nie było ryzyka konfliktu interesów.</p> <p>Ad. 2-4: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”.</p>

29. Informacja o zgłaszającym

imię i nazwisko/nazwa organizacji	Uniwersytet SWPS
--	-------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	Karta_oceny_na_wejściu_i_wyjściu_Liderzy str 2, pkt 1	Czy w wyniku realizacji projektu zwiększono dostęp do dziedzictwa kulturowego, naukowego i artystycznego (dotyczy uczelni posiadających muzea, kolekcje naukowe i zbiory artystyczne)?	Czy zasadnym jest włączenie takiego zapisy, gdy uczelnia nie posiada takich zbiorów? I jak wówczas jest to rozliczane? Zapis może być dyskryminujący.
2	Karta_oceny_na_wejściu_i_wyjściu_Liderzy str 1, pkt 4	Czy jednostka do spraw dostępności i wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami, np. BON, DON, Centrum Dostępności, funkcjonuje w strukturze uczelni powyżej 5 lat, a przynajmniej 50% jej pracowników posiada minimum czteroletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami	Proponujemy obniżenie minimalnego wymaganego stażu pracy do 2 lat (uznajemy to za okres wystarczający do oceny doświadczenia w obszarze). Zapis może być dyskryminujący.

		i szczególnymi potrzebami w szkolnictwie wyższym?	
3	1_Opis_ścieżek_Uczelnie_coraz_bardziej_dostępne_2023-09-11 str. 12	3. W projektach możliwe jest podejmowanie działań pilotażowych i testowanie nowatorskich rozwiązań poszerzających dostępność.	Prosimy o wyjaśnienie co w sytuacji (w tym czy wydatkowane środki zostaną uznane za niekwalifikowalne), kiedy działanie pilotażowe/testowanie wykażą nieprzydatność rozwiązania.
4	1_Opis_ścieżek_Uczelnie_coraz_bardziej_dostępne_2023-09-11 str. 12	Rezultaty projektów, np. standardy powinny służyć wdrażaniu dostępności w całym sektorze szkolnictwa wyższego oraz oddziaływać na niższe szczeble edukacji oraz na otoczenie społeczne i biznesowe uczelni zgodnie z trzecią misją uczelni.	Zgadzamy się, że efekty projektu powinny oddziaływać na niższe szczeble edukacji - jednak w jakim stopniu uczelnie mogą za to odpowiadać? to założenie nakłada na uczelnie zbyt wysokie oczekiwanie - takie dostosowania powinny być celowane wówczas na szkoły podstawowe i licea, a uczelnie mogły by upowszechniać i promować wypracowane rozwiązania.
5	1_Opis_ścieżek_Uczelnie_coraz_bardziej_dostępne_2023-09-11 str. 12 str 13	Ścieżka Zaawansowani ta przeznaczona jest dla:	Pozostawienie na liście uprawnionych podmiotów, które korzystały wcześniej ze ścieżki MAXI rodzi ryzyko tworzenia monopolu liderkiego, który stale korzysta z tych samych środków.

		uczelni, które realizowały już projekty w ramach ścieżki MIDI lub MAXI w konkursach pt. „Uczelnia dostępna”	
6	j.w.	W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym,	<p>Proponujemy aby weryfikowane było doświadczenie w zespole, a nie powiązanie z kadencyjnością władzy (nie widzimy związku między kadencyjnością władz, a doświadczeniem zespołu w obszarze dostępności).</p> <p>Proponujemy również obniżenie proponowanego stażu zatrudnienia - uwaga jak wyżej. Weryfikacji powinny podlegać kwalifikacje personelu.</p> <p>Proponowane zapisy mogą mieć charakter dyskryminujący.</p>
7	j.w.	uczelni, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami funkcjonują w strukturze uczelni powyżej 5 lat, w jednostce zatrudnionych jest więcej niż jeden pracownik i ma ona charakter	j.w.

		<p>stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni, a przynajmniej 50% ich pracowników posiada minimum czteroletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w szkolnictwie wyższym,</p>	
<p>Stanowisko NCBR</p>		<p>Ad. 1: Działanie ma charakter przykładowy.</p> <p>Ad. 2 oraz 6-7: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.</p> <p>Ad. 3-5: Uwagi przyjęte.</p>	

30. Informacja o zgłaszającym

imię i nazwisko/nazwa organizacji	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
-----------------------------------	---

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	13	Dot. „ścieżka ta przeznaczona jest dla...”	<p>SGGW prowadzi projekt Power Uczelnia Dostępna w ścieżce MIDI, sekcja ds. osób z niepełnosprawnościami funkcjonuje od marca 2022r. Jakkolwiek po ukończeniu projektu Power w ścieżce MIDI, wg przekazanej specyfikacji moglibyśmy się zgłosić jako „zaawansowani w dostępności” to nie możemy ze względu na niespełnienie części wymogów w tym przede wszystkim stażu oraz udokumentowania pomocy 200 osobom.</p> <p>Czy z racji na fakt, że realizowaliśmy wcześniej projekt Power oraz to, że mały DOS jest dedykowany uczelniom, które nie realizowały</p>

			projektu wcześniej nie możemy aplikować do żadnej ścieżki?
Stanowisko NCBR	Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.		

31. Informacja o zgłaszającym

nazwa organizacji	Konfederacja Lewiatan
--------------------------	------------------------------

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1	Opis ścieżek (s. 8)	4.5 Dostępność procesu kształcenia d) zapewnianie digitalizacji i dostępności materiałów dydaktycznych,	W obecnym zapisie przykładowych działań brak odniesienia do realizacji tego procesu, tzn. czy będzie możliwe w projekcie wytwarzanie cyfrowych i dostępnych materiałów dydaktycznych, ale też np. zakup rozwiązania polegającego na audycie dostępności treści kursu na Moodle wraz z możliwością poprawy dostępności?
2	Opis ścieżek (s. 12 i nast.)	Pytanie ogólne: czy wszystkie wymienione warunki dostępu ścieżki dla uczelni muszą być	Poniższe uwagi szczegółowe pokazują, że dla wielu uczelni, zwłaszcza mniejszych, spełnienie

		spełnione łącznie, czy można byłoby niektóre potraktować alternatywnie, albo wymóg spełnienia określonego minimum spośród nich?	niektórych kryteriów i wszystkich łącznie, będzie problematyczne i wręcz wykluczające.
3	Opis ścieżek (s. 12)	<p>Ścieżka ta przeznaczona jest dla: (...) uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym.</p> <p>Propozycja zmiany zapisu:</p> <p>Ścieżka ta przeznaczona jest dla: (...) uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka</p>	<p>Jeśli w niektórych naszych wydziałach nie ma jeszcze BON-u (DON-u, CD lub innego) lub powstał on niedawno, ale działa na Wydziale – i to kilkanaście lat – już Pełnomocnik ds. OzN; często jest sam, lub ma jednego pracownika, albo Ci pracownicy zmieniają się (duża rotacyjność pracowników niezależna od uczelni)?</p> <p>Sugerujemy odejście od konieczności spełnienia warunku posiadania jednostki w postaci biura lub centrum i dopuszczenie możliwości respektowania funkcji pełnomocnika rektora ds. studentów z niepełnosprawnością.</p>

		<p>organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD) lub osoba sprawująca funkcję pełnomocnika ds. studentów z niepełnosprawnością. W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba i ma ona charakter stały, tj. wykraczający poza jedną kadencję władz. Istnienie jednostki lub stanowiska jest potwierdzone zapisem w regulaminie organizacyjnym uczelni. Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym.</p>	
4		<p>Ścieżka „Zaawansowani w dostępności” przeznaczona jest dla uczelni „w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością i wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami i</p>	<p>1. Pięć lat funkcjonowania takiej jednostki, która zajmowała się zarówno dostępnością, jak i wsparciem OzN to zbyt długo, szczególnie, że część uczelni powołała je dopiero w ramach projektów POWER.</p>

		<p>szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD). W jednostce zatrudnionych jest więcej niż jedna osoba...”</p>	<p>Proponujemy wyłączenie bezwarunkowe dostępności z tego warunku i pozostawienie wsparcia edukacyjnego osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Zapis po zmianie: „uczelni, w których od co najmniej 5 lat działa jednostka organizacyjna zajmująca się dostępnością/wsparciem edukacyjnym osób z niepełnosprawnościami/szczególnymi potrzebami (np. BON, DON, CD)”.</p> <p>2. Czy wymagany jest minimalny okres zatrudnienia w odniesieniu do wszystkich pracowników tej jednostki?</p> <p>3. Niezrozumiały jest zapis dotyczący stałego charakteru zatrudnienia wykraczającego poza jedną kadencję władz. Dla wielu uczelni będzie to zapis wykluczający z możliwości aplikowania, pomimo wielu działań w różnych obszarach dostępności. Modele i rozwiązania dot. zatrudnienia, które stosują uczelnie mogą być</p>
--	--	--	--

			<p>różne i ograniczenie tego do kadencji władz jest elementem wykluczającym. Część osób w biurach dostępności/wsparcia osób z niepełnosprawnościami została zatrudniona w latach 2021-2023 (czas realizacji projektów POWER). Postulujemy o zmianę zapisu na: „w jednostce zatrudniona jest co najmniej jedna osoba na umowę o pracę”.</p>
5	Opis ścieżek (str. 14)	<p>Ścieżka „Zaawansowani w dostępności” przeznaczona jest dla uczelni, „których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt”.</p>	<p>1. W ramach przedmiotowego naboru o dofinansowanie mogą ubiegać się uczelnie, które wcześniej realizowały projekty w ścieżkach MINI i MIDI. Analizując listę takich uczelni, można stwierdzić, że są to zarówno duże uczelnie kształcące po kilkanaście tysięcy studentów, jak i uczelnie zdecydowanie mniejsze. Wymóg związany ze wsparciem minimum 200 osób rocznie jest zapisem, który wyłączy mniejsze uczelnie wspierające także swoich studentów, choć na mniejszą skalę (ze względu na ogólną liczbę studentów). Aktualny</p>

			<p>zapis jest możliwy do spełnienia przez kilkanaście uczelni, co stoi w sprzeczności z deklaracją NCBR, że nabór jest kierowany do wszystkich uczelni realizujących ścieżkę MINI i MIDI.</p> <p>Proponujemy rezygnację w całości z tego zapisu.</p> <p>2. Czy udokumentowane wsparcie edukacyjne należy rozumieć szeroko jako różne formy wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami, nie tylko osób z niepełnosprawnościami?</p>
6	Opis ścieżek (s. 15)	<p>(...) uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.</p> <p>Propozycja zmiany zapisu:</p>	<p>Te warunki są dyskryminujące i wykluczające, ponieważ deklaracja objęcia "wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami" jest trudna do spełnienia przez mniejsze uczelnie (zwłaszcza niepubliczne), w których wg ogółem studiuje na wszystkich rocznikach wszystkich kierunków studiów np. ok. 160 studentów z niepełnosprawnością, także jeśli będzie trudne do udokumentowania to wsparcie,</p>

		(...) uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem osoby ze szczególnymi potrzebami.	<p>bo nie prowadzi np. rejestru, ile studentów skorzystało z wszystkich form wsparcia dla osób ze specjalnymi potrzebami, np. poręczy przyściennej ułatwiającej np. przejście 5 metrów po małej pochylni, czy ile matek karmiących skorzystało z pomieszczenia im dedykowanego (ogólnodostępnego) lub innych usług.</p> <p>Sugerujemy odejście od konieczności spełnienia warunku wsparcia konkretnej (a zwłaszcza tak dużej) liczby osób ze szczególnymi potrzebami.</p>
7	Opis ścieżek (str. 14 i 18)	We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe. W przypadku zmiany kierownika w trakcie działania projektu, osoba przejmująca to	<p>Może być ten warunek problematyczny do spełnienia, gdyż:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoba posiadająca co najmniej 3 letnie doświadczenie w obszarze dostępności pracuje w uczelni składającej wniosek krócej niż wymagane 3 lata - osoba ww. wybrana do kierowania projektem nie będzie posiadać odpowiednich i niezbędnych

		<p>stanowisko także musi spełniać wymóg posiadania kompetencji i co najmniej trzyletniego 5doświadczenia zawodowe na rzecz dostępności.</p> <p>Propozycja zmiany zapisu:</p> <p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem w zakresie merytorycznym. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek, albo w innej uczelni) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe. W przypadku zmiany kierownika w trakcie działania projektu, osoba przejmująca to stanowisko także musi spełniać wymóg posiadania kompetencji i co najmniej trzyletniego doświadczenia zawodowego na rzecz dostępności. Jeśli ww. osoba kierująca zakresem merytorycznym projektu nie będzie posiadać odpowiednich i niezbędnych kompetencji i</p>	<p>kompetencji i doświadczenia w zakresie zarządzania projektami</p> <p>Zatem rozwiązaniem może być podział ról na osobę kierującą merytorycznym zakresem projektu i menadżera projektu (PM)</p>
--	--	--	--

		doświadczenia w zakresie zarządzania projektem, może nastąpić podział ról na osobę kierującą merytorycznym zakresem projektu i menadżera projektu (PM)	
8		<p>We wniosku musi być wskazana osoba kierująca projektem. Osoba ta powinna posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w obszarze dostępności (praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek) lub udokumentowane doświadczenie z innej dziedziny wiedzy o dostępności niż szkolnictwo wyższe.</p> <p>Proponujemy zapis analogicznie do „Karty oceny na wejściu” (pytanie nr 13), czyli: „Osoba, która będzie kierowała projektem powinna mieć co najmniej dwuletnie doświadczenie w obszarze</p>	<p>Rozumiejąc założenia IP dot. kompetencji osoby kierującej projektem, wnioskujemy o usunięcie następującej frazy: „(praca w jednostce zajmującej się dostępnością w uczelni składającej wniosek)” – zagwarantuje to uczelniom większą elastyczność w doborze tych osób, a w sytuacji rezygnacji kierownika – pozwoli zabezpieczyć płynną realizację projektu, bez konieczności wstrzymywania działań na czas poszukiwania odpowiedniej osoby. Doświadczenia z realizacji projektów POWER wskazują, że takie zapisy stanowią poważne utrudnienie w prowadzeniu projektu nie tylko dla beneficjentów, ale także IP. Szczególnie w tak szybko zmieniającej się rzeczywistości i przy długoterminowych projektach.</p>

		wsparcia edukacyjnego i/lub w obszarze zapewniania dostępności”.	
8	Opis ścieżek (str. 14)	<p>Ponadto uczelnie, których wnioski będą realizowane, a ich projekty wybrane do oceny jakościowej, w terminie 10 dni roboczych odpowiedzą na pytania dotyczące podejmowanych w projekcie działań oraz ich zgodności z <i>Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych</i>, jak również zgodności z krajowymi ustawami dostępnościowymi.</p> <p>Propozycja zmiany zapisu:</p> <p>Ponadto uczelnie, których wnioski będą realizowane, a ich projekty wybrane do oceny jakościowej, w terminie 21 dni kalendarzowych odpowiedzą na pytania dotyczące podejmowanych w projekcie działań oraz ich zgodności z <i>Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych</i>, jak również zgodności z krajowymi ustawami dostępnościowymi.</p>	<p>Nie jest wskazane w jakim okresie roku takie ankietowanie będzie przeprowadzane, ale okres 10 dni roboczych wydaje się bardzo krótki, biorąc pod uwagę np. 3-tygodniowe nieobecności urlopowe latem. Propozycja wydłużenia tego okresu do 21 dni kalendarzowych wydaje się bardziej racjonalne i wykonalne terminowo.</p>

9	Opis ścieżek (str. 16)	<p>Ponadto, wnioskodawcy muszą zaplanować przynajmniej dwa zadania, w ramach których jako liderzy dostępności przekazywać będą (nieodpłatnie) wiedzę w zagadnieniach kluczowych dla dostępności szkolnictwa wyższego w Polsce oraz istotnych w perspektywie poszerzania dostępności w otoczeniu uczelni. Wnioskodawcy wybierają do tych zadań przynajmniej dwa z listy poniższych zagadnień.</p>	<p>Pytanie:</p> <p>Czy to znaczy, że w wyniku tych wszystkich projektów powstanie wiele różnych standardów dot. tych samych zagadnień, zatem pytanie, czy będą one przez kogoś weryfikowane i/lub zatwierdzone, zanim będą upowszechniane wśród innych uczelni i udostępniane im do zaimplementowania?</p>
10	Opis ścieżek (s. 17)	<p>Uczelnia ma obowiązek stworzyć lub rozwinąć istniejące centrum dostępności. Centra muszą gromadzić wiedzę o dostępności i upowszechniać ją wśród innych uczelni i swoim otoczeniu społecznym oraz biznesowym, zgodnie z trzecią misją uczelni. Centra powinny realizować tę misję w spójności z charakterem i strategią rozwoju uczelni.</p>	<p>Pytanie:</p> <p>Czy takie centra mogą być tworzone na poziomie międzyuczelnianym, a zwłaszcza w przypadku grupy uczelni – czy może zostać utworzone jedno centrum w grupie (w jednej uczelni), które będzie realizowało działania na rzecz wszystkich uczelni w grupie, a nie tylko upowszechniało wiedzę o dostępności?</p>

			Czy jednak odwrotnie - wydział zamiejscowy powinien mieć swoje własne centrum lub filię centrum właściwego?
11	Opis ścieżek (s. 20)	<p>Uczelni, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia obejmują udokumentowanym wsparciem powyżej 300 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.</p> <p>Propozycja zmiany zapisu:</p> <p>Uczelni, których jednostki do spraw dostępności i wsparcia obejmują udokumentowanym wsparciem osoby ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt.</p>	Sugerujemy odejście od konieczności spełnienia warunku wsparcia konkretnej liczby osób ze szczególnymi potrzebami.
12	Karta oceny na wejściu, pyt. 4	4. Czy jednostka ds. wsparcia, np. BON, DON, Centrum Dostępności, obejmuje wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, w którym składany jest projekt?	<p>Postulujemy skorygowanie zgodnie z uwagami powyżej w wierszu nr 2.</p> <p>Gdyby jednak ten zapis z niezrozumiałych powodów pozostał - czy na pewno chodzi o rok akademicki, w trakcie którego składany jest</p>

			projekt? W „Opisie ścieżek dostępności uczelni” jest mowa o poprzednim roku akademickim.
13	Karta oceny na wejściu, pyt. 13	13. Czy osoba, która będzie kierowała projektem ma co najmniej dwuletnie doświadczenie w obszarze wsparcia edukacyjnego i/lub w obszarze zapewniania dostępności?	<p>Pojawia się niespójność pomiędzy pytaniem nr 13 w „Karcie oceny na wejściu” a zapisem w „Opisie ścieżek dostępności uczelni”, w którym kryteria są o wiele bardziej szczegółowe i dotyczą 3 lat doświadczenia.</p> <p>Postulujemy pozostawienie tego zapisu i uspoźnienie z nim „Opisu ścieżek dostępności uczelni”.</p>
14	Karty oceny na WEJŚCIU w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” i „Liderzy dostępności”	<p>Brak instrukcji jak należy odpowiadać na pytania zawarte w kartach formułowane „Czy...” – np. Czy uczelnia planuje włączenie jednostki typu: BON, DON, Centrum Dostępności lub Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami i Osób ze szczególnymi potrzebami do głównych zadań przewidzianych w projekcie?</p> <p>czy wystarczy odpowiedź „tak”, czy jednak należy dodać opis stanu faktycznego – należałoby</p>	Przy obecnym brzmieniu pojawiają się wątpliwości jak należy wypełnić kartę.

		<p>dokładnie to określić w każdym punkcie karty.</p> <p>Poza tym nie jest jasne, czy wpisanie kilku odpowiedzi „nie” nie będzie ocenione negatywnie i nie wiadomo, w jaki sposób przyczyni się do osiągnięcia negatywnej oceny wniosku, czy wręcz spowodować niezakwalifikowanie go do wsparcia w wybranej ścieżce.</p>	
<p>Stanowisko NCBR</p>		<p>Ad. 1: Zapis zostanie doprecyzowany.</p> <p>Ad. 2-8 oraz 11-13: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”. Wymóg dotyczący doświadczonej kadry pozostanie, ale wymagania zostaną zmodyfikowane.</p> <p>Ad. 9: Rozwiązanie do doprecyzowania.</p> <p>Ad. 10: Centra międzyuczelniane są możliwe do realizacji. W tym zakresie projekt musiałby być realizowany w partnerstwie.</p> <p>Ad. 14: Karty wymagają dopracowania.</p>	

32. Informacja o zgłaszającym

imię i nazwisko/nazwa organizacji	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
-----------------------------------	--

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1		<p>Uwaga ogólna do dokumentu “Opis ścieżek dla naboru “Uczelnie coraz bardziej dostępne”:</p> <ul style="list-style-type: none"> Niektóre działania w poszczególnych obszarach się nakładają np. zapewnienie dostępności cyfrowej dokumentów mamy w kilku obszarach, tak jak i szkolenia ze społecznego modeli niepełnosprawności. Sugerujemy przejrzanie i ujednoczenie pod tym kątem dokumentu. Zwiększyłyby to czytelność dokumentu i postawionych oczekiwań. 	
2	3	Definicja Bariery umieszczona w dokumencie jest niejasna. Sugerujemy zastosowanie definicji z ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Poprawa jasności zapisów.

3	6	Wskazywanie w przykładowych działaniach na potrzebę aktualizacji deklaracji dostępności w sytuacji kiedy jest to wymóg z ustawy i podstawnym działaniem jest przykładem nietrafionym w kontekście ścieżki liderkiej i zaawansowanej w dostępności.	Sugerujemy usunięcie.
4	7	W przypadku litery i) niejasny jest zakres tego punktu w kontekście dostępności informacyjno-komunikacyjnej.	Prośba o doprecyzowanie zapisu.
5	8	Uwaga do zdania “Dostępność rekrutacji ogół procesów służących zapewnianiu dostępu do informacji o ofercie dydaktycznej, wymaganiach, warunkach rekrutacji”. W przypadku dostępności rekrutacji przede wszystkim powinien być zapewniony dostępnościowy proces rekrutacji a nie tylko dostęp do informacji na jej temat. Takie działanie pojawia się dopiero w przykładach a powinno być	

		<p>wskazane jako obligatoryjne w zdaniu zacytowanym powyżej.</p> <p>Zasadne jest również połączenie rekrutacji z obszaru środowiska pracy razem z obszarem dostępnej rekrutacji. Zwiększyłyby to czytelność dokumentu.</p>	
6	8	<p>Punkt a) w obszarze dostępności procesu kształcenia - niejasne jest jakie działania powinny być podjęte w celu zadbania o dostępność w tym punkcie.</p>	
7	9	<p>Obszar procedury i procesy jest obecnie nieco sztucznie wydzielony jako odrębny obszar - sugerujemy połączenie go z obszarem procesu kształcenia.</p>	<p>Połączenie w celu większej przejrzystości dokumentu.</p>
8	11	<p>W przypadku punktu a) i b) w zakresie dostępności środowiska pracy powinien być on obowiązujący dla obydwu ścieżek.</p>	<p>Działania te stanowią de facto podstawę w kontekście zapewnienia dostępności dla osób pracujących na uczelni. Niejasne jest dlaczego ścieżka "zaawansowani w dostępności" nie przewiduje tych działań.</p>

9	13	Zapisy “Przynajmniej 50% osób pracujących w jednostce posiada min. trzyletnie doświadczenie w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w szkolnictwie wyższym” oraz “uczelni, których jednostki ds. wsparcia edukacyjnego obejmują udokumentowanym wsparciem przynajmniej 200 osób ze szczególnymi potrzebami w roku akademickim, poprzedzającym rok, w którym składany jest projekt”, wydają się zbyt zawężające i ograniczające.	Sugerujemy rozważenie zmiany zapisów.
10	2 i 13 i 16	Na str 2 wskazaliście Państwo definicję osób ze szczególnymi potrzebami inną niż w ustawie o zapewnieniu dostępności osób... Na stronie 13 i 16 powołujecie się Państwo jednak w kontekście osób ze szczególnymi potrzebami właśnie na ww. ustawę. Sugerujemy ujednoczenie definicyjne i skorzystanie z zapisów ustawy.	

	16 i 17	Sugerujemy również stworzyć taką listę dla ścieżki zaawansowanej i wskazać 3-4 działania obligatoryjne do realizacji. Dzięki temu będzie widać konkretny rezultat projektu.	
Stanowisko NCBR		Uwagi i propozycje zostają przyjęte.	

33. Informacja o zgłaszającym

imię i nazwisko/nazwa organizacji	Fundacja na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami (Fronia) w imieniu swoim i uczelni, które przekazały uwagi do przesłania NCBR
--	---

Lp.	Numer strony	Treść uwagi/proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi
1.	Uwaga generalna	Dodanie konkretnych wymagań na koniec projektu dla każdego z obszarów, na przykład wzorem Małego DOS-a	W przypadku rozszerzenia konkursu na uczelnie mniej zaawansowane (lub nawet mało zaawansowane) z poziomu Midi należy wyznaczyć im cel do osiągnięcia. Nie można założyć, że jakościowe określenie celów będzie wystarczające. Doświadczenia z "Uczelni

			<p>dostępnej” wskazują, że trzeba bardzo konkretnie określić oczekiwania wobec uczelni, a cele muszą być jak najbardziej SMART (Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-bound) – im bardziej SMART, tym lepiej. Brak takich wymogów lub brak ich późniejszego egzekwowania będzie skutkował niskim wdrożeniem efektywności i niską efektywnością interwencji (środków publicznych).</p> <p>Dobłą praktyką jest tabela wymagań dla każdego obszaru stworzona dla ścieżki Rozwój w Małym DOS-ie.</p> <p>Można dodać, że takie wymogi będą też pożyteczną wskazówką dla uczelni bardziej zaawansowanych.</p>
2.	Uwaga generalna	w dokumencie nie znalazły się wymagania / obowiązki związane ze stworzeniem przez uczelnie struktur koordynacji wsparcia i dostępności. Proponujemy dodać jako odrębny	<p>Obszar ten jednym z kluczowych we wdrażaniu dostępności w uczelniach co powinno znaleźć odzwierciedlenie w dokumentacji projektowej.</p> <p>W przypadku rozszerzenia konkursu o uczelnie mniej zaawansowane to funkcjonują już BON-y lub pełnomocnicy (pełnomocniczki). Natomiast</p>

		obszar: “struktury koordynacji wsparcia i dostępności”	brakuje struktur zajmujących się dostępnością “infrastrukturalną”.
3.	Cały dokument	Warto zwiększyć dostępność dokumentu jak: zmiana czcionki na bardziej dostępną jak Verdana, Tahoma, Trebuchet (Calibri nie należy do najbardziej dostępnych, choć bezseryfowa), interlinia (co najmniej) 1,5 wiersza (obecnie 1,15 wiersza), precyzyjna i konsekwentna numeracja definiowanych pojęć, akapitów, odrębnych jednostek redakcyjnych tekstu itp.	Zwiększenie dostępności i przejrzystości dokumentu
4.	strona 3, definicja dostępności	warto dodać do definicji pojęcia: “dostępność” – zakres usług i produktów	szersza definicja obejmująca dostępność usług (np. edukacyjnych) i produktów (np. komputerów wraz z oprogramowaniem)
5.	strona 3, definicja dostępności	propozycja szerszej definicji: zapewnienie możliwości zaspokajania potrzeby społecznego uznania i samostanowienia.	szersza definicja, propozycja zgłoszona przez Panią Izabelę Waliszewską-Plewę z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

6.	strona 3, pojęcie: społeczny model niepełnosprawności	<p>pojęcie: “Społeczny model niepełnosprawności” proponujemy zastąpić: “Prawocześnie model niepełnosprawności”.</p> <p>Dotyczy tego miejsca i wszystkich późniejszych odwołań do społecznego modelu niepełnosprawności.</p>	<p>Sformułowanie zgodnie z “duchem” Konwencji i współczesnym pojmowaniem pojęcia niepełnosprawności.</p> <p>Jednak społeczny model jest mniej konwencyjny i mniej progresywny od prawocześniego.</p> <p>Zresztą o modelu prawocześniego niepełnosprawności wielokrotnie wspominał Ireneusz Białek podczas swojego wystąpienia podczas VIII Forum Uczelnianyuch Pełnomocników. Zatem to pewnie kwestia redakcji tekstu, a nie kwestia merytoryczna.</p> <p>Uwaga! Chodzi o wszystkie wystąpienia terminu “społeczny model niepełnosprawności”.</p>
7.	strona 4, laboratorium partycypacji	Potrzeba uszczegółowienia lub wyjaśnienia tej definicji	Uwaga jednej z uczelni: “Warto też, aby działania w ramach Laboratorium partycypacji było choć trochę szerzej wyjaśnione”

8.	strona 4, definicja panelu eksperckiego	Panel ekspercki: "... W skład panelu wchodzi: ekspertki i eksperci w zakresie dostępności uczelni, w tym ze środowiska akademickiego, organizacji pozarządowych, administracji publicznej, (...)"	propozycja uwzględnia również ekspertów spoza środowiska akademickiego co może poszerzyć kompetencje / doświadczenie panelu ekspertów
9.	strona 4, podstawy prawne zapewniania dostępności	proponujemy opisać Konwencję jako: Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 z późn. zm.).	poprawny sposób opisanie aktu prawnego
10.	strona 5, podstawy prawne zapewniania dostępności	proponujemy: Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2240).	poprawny sposób opisanie ustawy - bez słów: "podmiotów gospodarczych"
11.	Strona 5, podstawy prawne zapewniania dostępności	Propozycja dodania Ustawy Prawo budowlane	Propozycja Pani Izabeli Waliszewskiej-Plewy z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego z Kielc
12.	strona 5, pkt. 4.1.dostępność	stworzenie lub przyjęcie i wdrożenie standardu architektonicznego dla uczelni	tworzenie i wdrożenie standardów dotyczących dostępności cyfrowej i informacyjno-

	architektoniczna, przykładowe działania		komunikacyjnej zostały wpisane w dokument. Wymagania w tym zakresie powinny być spójne dla wszystkich rodzajów dostępności
13.	strona 8, pkt. 4.4.dostępność rekrutacji	proponujemy nazwać ten punkt: 4.4.dostępność procesu przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia	proponowane pojęcie jest szersze niż: "rekrutacja" (Przyjęcie na studia następuje przez: 1) rekrutację; 2) potwierdzenie efektów uczenia się; 3) przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej - art. 69 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
14.	strona 8, pkt. 4.4.dostępność rekrutacji, kropka 6	w miejsce: informacji o czynnikach szkodliwych" proponujemy wpisać: "informacji o czynnikach szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia"	proponowana terminologia zgodna jest z terminologią ustawową
15.	strona 8, pkt. 4.4.dostępność rekrutacji, kropka 6	niezrozumiały jest zapis: (syllabus)	prosimy o wytłumaczenie w dokumencie intencji - w celu uniknięcia problemów interpretacyjnych

<p>16.</p>	<p>Str. 9-10</p> <p>4.6. Dostępność prowadzenia badań naukowych – fantastycznie, że ten obszar się pojawił</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lit. a. “Zwiększanie dostępności bibliotek” – optymalnie byłoby przesunąć do 4.5 Dostępność procesu kształcenia 2. Dopisanie do listy: <ol style="list-style-type: none"> a. Zapewnienie dostępności organizacji i formy prowadzenia działalności naukowej b. Ograniczanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia c. Zapewnienie dostępności materiałów badawczych d. Zapewnienie dostępności sprzętu badawczego i oprogramowania badawczego e. Zapewnienie dostępności środowiska pracy w laboratoriach 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wydaje się, że dostępność bibliotek w 1. kolejności wiąże się z dostępnością kształcenia 2. Bardzo cennym jest podjęcie tematu dostępności badań 😊 Jest to bardzo słabo rozpoznany temat. Dlatego warto podpowiedzieć uczelniom, na czym może polegać dostępność prowadzenia badań.
------------	--	--	---

		f. Zapewnienie dostępności pracy w terenie	
17.	Str. 10 4.7. Procedury i procesy na rzecz dostępności	<p>1. Wprowadzenie minimalnego zestawu procedur o przykładowej zawartości (nie węższej niż w Małym DOS-ie), które powinny zostać poddane analizie i (ewentualnie) dostosowane pod kątem dostępności lub prowadzone (tu propozycja takiej listy):</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Regulamin wsparcia, w tym lista katalog form wsparcia (wzorem “Uczelni dostępnej”) b. Procedura dotycząca dostępności inwestycji c. Zarządzenie dostępnościowe – wdrażające obowiązki w zakresie dostępności (infrastrukturalnej) d. Statut e. Strategia rozwoju Uczelni 	<p>1. Doświadczenia projektów w “Uczelni dostępnej” wskazują, że jakościowe formułowanie obowiązków w zakresie procedur nie działa. Zasada “zrób wszystko, co trzeba” nie sprawdziła się. Tylko bardzo nieliczne uczelnie zmierzyły się z zadaniem uwzględnienia w procedurach kwestii dostępności. Jako rozwiązanie proponujemy – wzorem Małego DOS-a – wskazanie minimalnego zestawu procedur. Liczbowo ta lista jest szersza o parę pozycji w stosunku do Małego DOS-u (studia podyplomowe, akademiki)</p> <p>2. Nie możemy poprzestać tylko na rekomendacjach. Konieczne jest wdrożenie tych rekomendacji (lub chociaż podjęcie takiej próby). Co do zasady tworzenie rekomendacji, planów, projektów itp., które</p>

		<ul style="list-style-type: none"> f. Regulamin studiów g. Regulamin szkoły doktorskiej h. Regulamin studiów podyplomowych i. Zasady i tryb rekrutacji i innych form przyjmowania na uczelnię j. Regulamin świadczeń k. Procedury dotyczące domów studenckich l. Regulamin udzielania zamówień publicznych m. Regulamin organizacyjny n. Regulamin pracy o. Procedury dotyczące ochrony przeciwpożarowej, w tym ewakuacji <p>2. Propozycje dopisków zaznaczyliśmy przez wytłuszczenie i wprowadzenie znakami “<” i “>” (aby zapewnić dostępność tej informacji)</p>	<p>następnie nie są wdrażane, stawia pytanie o kwalifikowalność takich kosztów.</p> <p>To zresztą 1 z bolączek projektów POWER-owskich, że wypracowane propozycje zmian procedur nie były (w pełni) wdrażane.</p> <p>3. Dostępność w kontekście procedur możemy zapewnić przez aktualizację istniejących oraz opracowanie nowych dotyczących dostępności, jak: Regulamin wsparcia, procedura dostępności inwestycji, Zarządzenie dostępnościowe itp. Będzie to szczególnie ważne w przypadku rozszerzenie adresatów o uczelnie z “niskiego” i “średniego” Midi.</p>
--	--	---	---

		<p>Tiret 2 “analiza istniejących procedur pod kątem dostępności oraz <proponowanie> rekomendacji zmian, które niwelują rozpoznane bariery, <oraz wdrażanie tych rekomendacji>”</p> <p>3. Dopisanie tiretu 3: “opracowywanie nowych procedur dotyczących (wdrażania) dostępności w środowisku akademickim oraz ich wdrażanie,”</p>	
18.	<p>Str. 11</p> <p>4.8. Dostępność środowiska pracy – świetnie, że ten obszar się pojawił 😊</p>	<p>1. Propozycja usunięcia lit. d “zapewnianie dostępności dla rodziców małych dzieci i opiekunów osób zależnych m.in. poprzez elastyczne możliwości pracy, zapewnienie przewijaków, miejsc parkingowych”</p>	<p>1. Wydaje się, kwestie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami z innych powodów niż wynikające ze stanu zdrowia przekraczają zarysowany w SzOP-ie Programu FERS zakres działania 3.1. Z drugiej strony “elastyczne możliwości pracy” dla rodziców to chyba domena innych jednostek. Po trzecie, jednostki dostępności (poza nielicznymi) nie są raczej gotowe do wspierania tak szerokiej grupy. Od razu</p>

			pojawi się pytanie, czy osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem to także domena BON-ów itp.
19.	Str. 11 4.9. Współpraca z otoczeniem na rzecz dostępności	1. Lit. a “gromadzenie wiedzy<, upowszechnianie jej > i prowadzenie dialogu o dostępności z otoczeniem (innymi szkołami wyższymi, szkołami niższego szczebla, otoczeniem biznesowym, i organizacjami pozarządowymi, <instytucjami kultury, samorządem itp.,> w tym grupami nieformalnymi działającymi na rzecz dostępności lub działającymi w obszarach, w których dostępność powinna być systemowo uwzględniona), <a także wspieranie aktywności podmiotów z otoczenia w kontekście dostępności (jak inicjatyw samorządów)> ”	1. a. Proponujemy rozszerzenie otoczenia o instytucje kultury i samorządy, a także uczynienie z tego listy otwartej b. Proponujemy dodanie aktywnych form współpracy z otoczeniem jak upowszechnianie dostępności oraz wspieranie aktywności podmiotów z otoczenia w kontekście dostępności
20.	Str. 12 5. Rezultaty projektów	1. Uwaga Pani dr Agnieszki Kossowskiej z Politechniki Opolskiej Rezultaty są opisane w sposób bardzo	

	w ścieżkach „Zaawansowani w dostępności” i „Liderzy dostępności”	niekonkretny. Pkt 1 – długofalowy czyli jaki? Pkt 2 – pobudzać do... czyli co robić? Pkt 4 – jaki mamy wpływ na to, co się dzieje na niższym szczeblu? Jak to wykazać? Pkt. 5 – położyć duży nacisk, czyli..co robić?	
21.	Str. 13 i 15 6. Zaawansowani w dostępności Okres realizacji projektów	Skrócenie okresu realizacji projektu do – co do zasady – do 3 lat	Wiele uczelni w ramach indywidualnych konsultacji prowadzonych przez Fronię (protokoły przekazane do NCBR-u i Komitetu Monitorującego FERS-a) proponowało skrócenie projektów – co do zasady – do 3 lat. Uczenie te oceniały, że 3-letni okres wymagany do wdrożenia zmian będzie wystarczający, zwłaszcza w świetle doświadczenia z POWER-a. Nie ma uzasadnienia dla wieloletniego finansowania kosztów “ciągnionych”, na przykład zatrudnionych w ramach wsparcia psychologicznego.

			<p>Uczelnie optowały za tym, wierząc, że pozwoli to nieco “odchudzić” projekty i umożliwić finansowanie około 10-15 % więcej projektów.</p> <p>Można sobie wyobrazić taką regulację tylko dla ścieżki Zaawansowani w Dostępności.</p>
22.	<p>str. 13, pkt. 6 „Zaawansowani w dostępności” akapit: Charakterystyka ścieżki</p>	<p>proponujemy wykreślić zdanie: Należy podkreślić, że realizacja projektu w ścieżce „Zaawansowani w dostępności” w partnerstwie nie jest dodatkowo premiowana.</p>	<p>Wydaje nam się, że wystarczy nie premiować za partnerstwo (brak dodatkowej punktacji wynika z zasad punktacji) . Proponowany zapis sugeruje, iż partnerstwo jest czymś niepożądanym (negatywnym) co w naszej opinii nie jest uzasadnione.</p>
23.	<p>str. 13, pkt. 6 „Zaawansowani w dostępności” akapit: Ścieżka ta przeznaczona jest dla:, kropka 2</p>	<p>proponujemy wykreślić wymogi lub je znacząco złagodzić</p>	<p>Uwaga Pani Patrycji Krzemieniec z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu:</p> <p>“cały ten pkt wyklucza część uczelni, które jednostkę ds. dostępności tworzyły w trakcie trwania projektu, czyli ani nie działają 5 lat, a osoby pracujące w jednostce mogą nie mieć 3-letniego doświadczenia. Ponadto co to znaczy "zatrudnienie ma charakter stały tj. wykraczający</p>

			<p>poza jedną kadencję władz" – zatrudnienie jest na czas określony lub nieokreślony”</p> <p>Uwaga Pani dr Agnieszki Kossowskiej z Politechniki Opolskiej: “Generalna uwaga do wszystkich podawanych tu progów liczbowych: Zapis niezgodny z podstawami prawnymi przywołanymi w Opisie ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” na str. 4 i 5. Żaden z aktów prawnych nie podaje liczby lat ani poziomu zatrudnienia”</p> <p>Uwaga innej uczelni: “Doświadczenie 5 lat w zakresie prowadzenia działań zapewniających dostępność dla koordynatora projektu (Liderzy) – patrząc na dzisiejsze realia i niestabilność sytuacji ekonomicznej też zastanawiamy się czy to kryterium nie jest zbyt wygórowane. W dodatku pracownik z dłuższym stażem w obszarze działalności może mieć zdecydowanie mniejsze skile zarządcze niż osoba, która rozpoczęła swoją ścieżkę później, ale potrafi koordynować pracę</p>
--	--	--	--

			grup oraz czuwać nad płynnością realizacji projektu i tą merytoryczną i finansową”.
24.	str. 14, pkt. 6 „Zaawansowani w dostępności” akapit: Ścieżka ta przeznaczona jest dla: kropka 4	Proponujemy wykreślić wymogi lub je bardzo znacząco złagodzić oraz doprecyzować, w jaki sposób ma być dokumentowane przyznawanie wsparcia	Uwaga Pani dr Agnieszki Kossowskiej z Politechniki Opolskiej: “jak udokumentować wsparcie? Rozumiem, że pewnie chodzi o decyzje o przyznanych wsparciu, ale gdzie tu RODO? Ponadto wsparcie dotyczy też osób w kryzysie zdrowia psychicznego - i często nie jest związane z jakąkolwiek decyzją/wnioskiem. Jak udokumentować taki rodzaj wsparcia?” Uwaga innej uczelni: “Zagadnienie udzielania wsparcia 200 lub 300 studentom (w zależności od ścieżki) – tak mocno już dyskutowane... Czekamy na zmianę/rezygnację z tego kryterium, ale jeśli ona nie nastąpi to czy można będzie wziąć pod uwagę studentów otrzymujących wsparcie psychologiczne na uczelni lub po prostu tych otrzymujących stypendium dla osób z niepełnosprawnościami? To ostatnie też przecież jest jakimś rodzajem wsparcia.”

			Uwaga jeszcze innej uczelni: "Czy stypendia dla osób z niepełnosprawnościami też będą przez NCBR uważane za wsparcie?"
25.	str. 14, pkt. 6 „Zaawansowani w dostępności” akapit: Ścieżka ta przeznaczona jest dla: kropka 6	proponujemy wykreślić	kontynuowanie działań które zostały objęte finansowaniem w poprzednim konkursie nie mogą być finansowane kolejnym wsparciem unijnym - kontynuacja takich działań powinna być finansowana ze środków uczelni
26.	str. 14, pkt. 6 „Zaawansowani w dostępności” akapit: W tej ścieżce wymagana jest realizacja zadań w pierwszych siedmiu z dziewięciu:...	proponujemy do słów: 6.” prowadzenia badań naukowych” dodać: “o ile uczelnie prowadzą takie badania”	Uwaga z jednej uczelni: “Część uczelni to uczelnie niepubliczne nieakademickie i dawne PWSZ nieakademickie, które zasadniczo nie prowadzą badań naukowych - bez proponowanego uzupełnienia - i będą wykluczone z naboru” Uwaga Pani Natalii Cholewickiej z Akademii Łomżyńskiej: “Dokładnie, celem uczeni zawodowych jest kształcenie praktyczne. Nie mają obowiązku prowadzenia badań naukowych,

			choć niektórzy, np. ta którą reprezentuje prowadzi badania naukowe”
27.	str. 14, pkt. 6 „Zaawansowani w dostępności” akapit: W tej ścieżce wymagana jest realizacja zadań w pierwszych siedmiu z dziewięciu:... dotyczący osoby kierującej projektem	proponujemy wykreślić wymogi lub je znacząco złagodzić	Uwaga Pani dr Agnieszki Kossowskiej z Politechniki Opolskiej: “Zapis niezgodny z podstawami prawnymi przywołanymi w Opisie ścieżek dla naboru „Uczelnie coraz bardziej dostępne” na str. 4 i 5. Przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce określają autonomię uniwersytecką. Unormowanie art. 4 ust. 1 PSW stanowi, że uczelnia jest autonomiczna we wszystkich obszarach swojego działania na zasadach określonych w ustawie. W związku zapis w tym punkcie może brzmieć co najwyżej: Czy we wniosku wskazano osobę kierującą projektem, która ma doświadczenie w obszarze dostępności?” Uwaga Pani Patrycji Krzemieniec z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu: “w karcie oceny jest mowa o dwuletnim doświadczeniu, więc jest rozbieżność w dokumentach. Ponadto ponownie

			<p>pojawia się kwestia jw. - jeśli jednostka ds. dostępności powstała w trakcie trwania projektu, to osoba kierująca może nie mieć trzyletniego doświadczenia. Część dotychczasowych projektów jest prowadzona przez pełnomocników ds. osób niepełnosprawnych, którzy niekoniecznie zajmują się stricte dostępnością”</p>
28.	<p>Str. 15-17 7. Liderzy Dostępności, Charakterystyka ścieżki</p>	<p>“Przesunięcie” centrów wiedzy o dostępności czy centrów doskonałości w dostępności do odrębnego konkursu w ramach działania 3.1</p>	<p>W świetle ograniczonych środków na rozwój dostępności kształcenia (rozwój wsparcia edukacyjnego) podczas ostatniego Komitetu Monitorującego FERS-a pojawił się pomysł, żeby działania dotyczące poszerzenia działalności merytorycznej o dostępność (jak centra wiedzy o dostępności, wprowadzanie uniwersalnego projektowania do programów kształcenia itp.) przenieść do odrębnego konkursu (z odrębnym budżetem). W ten sposób środki w ramach konkursu Dużego DOS-a byłyby bardziej</p>

			<p>efektywnie wydane i oba tematy nie konkurowały ze sobą o środki.</p> <p>Pomysł ten wynika też z tego, że zawężenie go wyłącznie do uczelni w ścieżce liderkiej ograniczałoby możliwość aplikowania przez pozostałe uczelnie. A przecież chcielibyśmy, żeby moduł dotyczący uniwersalnego projektowania pojawił się w jak największej liczbie uczelni (a nie tylko w tych najbardziej zaawansowanych we wsparciu edukacyjnym).</p> <p>Na pewno przy tej koncepcji – moim zdaniem – w ramach konkursu nie byłoby miejsca na badania, analizy antydyskryminacyjne, wypracowywanie modelu współpracy z otoczeniem, opracowywanie modelu wdrażania zasad projektowania uniwersalnego w programach studiów itp.</p>
29.	Str. 16 7. Liderzy Dostępności,	1. Propozycja usunięcia tiretu: “Jeśli wnioskodawca chce kontynuować realizowane zadania w ramach wcześniejszych konkursów „Uczelnia	1. Co do zasady fundusze europejskie służą wypracowaniu i wdrożeniu zmian, a ich utrzymanie pozostaje już domeną środków krajowych.

	Charaktery- styka ścieżki	<p>dostępna”, jest zobowiązany wykazać przydatność tych działań, ich racjonalność oraz zgodność z obszarami zapewniania dostępności wymaganymi w konkursie „Uczelnie coraz bardziej dostępne””</p> <p>2. Zmiana w pkt 1. “Opracowanie standardu analizy funkcjonalnej do oceny szczególnych potrzeb osób studiujących, <w tym osób, które> którzy nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności”</p>	<p>Zatem utrzymanie (kontynuacja) zadań, efektów z wcześniejszych projektów europejskich powinno być finansowane ze środków krajowych (własnych), a nie ze środków kolejnego projektu.</p> <p>Tego typu wydatki mogą zostać potraktowane jako niekwalifikowane.</p> <p>2. Analiza funkcjonalna jest przydatna w przypadku wszystkich osób, a nie tylko tych nieposiadających orzeczeń. Orzeczenia – co do zasady – nie zawierają informacji o potrzebach.</p>
Stanowisko NCBR		<p>Ad. 1: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”.</p> <p>Ad. 2: Propozycja nie została przyjęta.</p> <p>Ad. 3: Dokument w wersji ostatecznej zostanie dopracowany pod względem dostępności.</p> <p>Ad. 4-6: Definicje zostaną doprecyzowane.</p> <p>Ad. 7: Opis laboratoriów partycypacji zostanie poszerzony.</p>	

Ad. 8: Propozycja odrzucona gdyż w opinii NCBR zapisy uwzględniają propozycję zgłaszającego.

Ad. 9-10, 15: Uwagi do uwzględnienia. Mają charakter kosmetyczny.

Ad. 11: Propozycja odrzucona.

Ad. 12, 14, 16, 18, 19: Zapisy zostaną doprecyzowane.

Ad. 13: Uwaga odrzucona.

Ad. 17: Uwaga uwzględniona.

Ad. 20: Odniesienie do uwag Politechniki Opolskiej w innej części Formularza.

Ad. 21: Uwaga odrzucona,

Ad. 22: Zapis zostanie usunięty, gdyż jest zbędny. Partnerstwo nie jest faktycznie premiowane.

Ad. 23-24: Zakłada się odejście od pierwotnych wymagań dla ścieżki Zaawansowani i wprowadzenie wymagań „na wyjściu”.

Ad. 25: Uwaga odrzucona.

Ad. 26: Obszar 6 proponujemy uwzględnić jako obligatoryjny tylko w przypadku ścieżki Liderzy.

Ad. 27: Uwagi do uwzględnienia częściowo.

Ad. 28: Działania związane z funkcjonowaniem Centrów zostaną uwzględnione w odrębnym naborze.

Ad. 29: Uwaga do odrzucenia.